

ELOFIZETÉS.

MELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, november 23.

A béke küszöbén.

Szeretnők szárnyas szavakba öltöztetni a hirt, hogy repüljön át, — mint Noé olajágas galambja — a magyar föld felett s hirdesse mindenütt, ahol aggódó szívek dobognak, hogy a vérözön apadni kezd. A táviró ma elhozta a megváltó szavakat, hogy északon már megjelent az élet napjának első sugara, hogy az orosz rónák megkínzott fiának lelkéből elűzte a gyűlöletet a józan ész, s hogy nem hajlandó végnélküli temetőt csinálni az áldott anyaföldből.

— Az orosz kormány parancsot küldött a fronton levő haderők vezéreinek, hogy lépjenek érintkezésbe a központi hatalmak szemből álló parancsnokaival s tegyék meg ajánlatukat a fegyverszünetre vonatkozólag...

Semmi kétségünk a felől, hogy ez már meg is történt. Az a sűrű, átkozott köd, mely befödte a szemben állók elméjét s meggátolta a tisztánlátást: megmozdult, amint megmozdultak az elfásult szívek is, melyeket letargikus közönybe merített az elbirhatatlan fájdalom. Lezárt ablaku paloták, apró kunyhóknak feketén gyászoló szemei megnyílhattak és megvilágosodhattak. A mögöttek örök aggódás között élő lelkek: anyák és feleségek hozsannát zenghettek. A gyermekeknek szabad lesz a mai naptól újra apáik után vágyódni s szabad már megállnia annak a megduzzadt pataknak, amely a háboruban elpergett könnyecsképektől örökké keserűvé tette a tengert.

Oly mérhetetlen nagy ajándék készül az emberiség számára, hogy azt az első pillanatban szinte megmérni sem tudjuk. Szabad lesz ismét szeretni egymást azoknak, a kik egymás ellen soha nem vétettek, szabad lesz elférni egymás mellett azoknak is, akik soha sem akarták a másét, e nagy földön szabad lesz újra ekékkel életet rejtő barázdákat szántani s nem kell örökké a halál sírboltjait: a lövészárkokat ásni. Szabad lesz meglátni újra a szépet, azt is, melyet a természet alkotott, azt is, amelyet az ember művészi keze teremtett, nem fogja elválasztani szöges drótsövénnyel a rajongó lelkektől egymás országának gyönyörűségeit s szabad lesz újra megállania moszkvai Kreml oltára előtt, álmodozni az ezer tő országának rokon néptől lakott földjén és sebes szánon vágatni a fényes pétervári éjszakákon. S szabad lesz eljönni éjszak fiának is ide hozzánk a legszebb földre, a délibábos magyar pusztára, Erdély bércei közé, ahol magyar szívekben soha nem lakott gyűlölet.

Rettenetes vár ez a háború, de megállásuk csak: egyetlen kapujának kell kinyílnia, hogy maguktól fel pattanjanak a meghódíthatatlan erősség összes zárai egymásra ismerjen, egymásra találjon az egymás lá-

tása után sóvárgó emberiség. Mert ne higye senki, hogy amit mi magyarok érzünk: elszigetelt jelenség csupán, a mi nemes és lovagias fajunk kizárólagos érzése. Így éreznek ma már ők is, a duzzogók, a makacskodók. A nép mindenütt egyforma s a rájuk kovácsolt láncot nem törheti már sokáig.

Az a béke, amelyet Oroszország megköt velünk, több lesz, mint egy ellenfeinktől lekicsinyelt különbéke. Tudja azt jól a béke legnagyobb akadályát Anglia, hogy Oroszországgal kiesett az entente láncából az összekötő kapocs. Oroszország nem hiába volt az ő ütőkártyája: rettenetes erő képviselt s reánk nézve borzasztó veszedelmet jelentett. De abban a percben, amint a belső egyenetlenség kikezdte: nem reánk nézve lett változása végzetessé, hanem az entente hatalmakra nézve. Anglia kalmár nemzet: az okosan számító emberek hazája. Arra már régen rájött, hogy a háború nem jó üzlet, legalább is arra nézve nem, aki maga háboruszkodik. S erős a meggyőződésünk, hogy a tulságosan meggazdagodott Ame-

rikát is azért rántotta a háborúba, hogy enormis aranyhegyeit megapassza. Ez a számító és okos nemzet már megcsinálta a mérlegét és jól tudja, hogy Oroszország elvesztésével minden küzdelem céltalan. Azt az időt semmi esetre sem fogja megvárni, míg leverik. Ez pedig Oroszország kidöltevel nem utópisztikus feltevés.

Van hát reményünk e pillanattól fogva újra arra, hogy a sanyargatott világ megújulhódik s a lassan egymás felé nyújtott kezek megtalálják egymást, hogy meleg szorításban összeforranak; van reménység újra arra, hogy megtudjanak osztozni a nemzetek azon a földön, amely sem nem egyiké, sem nem a másiké, hanem mindnyájéé, az egész emberiségé; hogy ismét átadják egymásnak mindazt a jót, amit a föld terem s mind azt a szépet, amelyet a szív kigondolt, a lélek megnemesített s az emberi kéz megalkotott. A béke napja: egy eljövendő hatalmas kultúra napja is, melynek pirkadását már látjuk, mint egy soha nem múló éjszakai fényt...

Tisza a főispánok terrorjáról.

(Zajos jelenetek a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Zajos és izgalmas jelenetek színhelye volt ma a képviselőház. Tisza István gróf napirend előtt szólalt fel és fejére olvasta a kormányt támogató kisebbségnek azokat az atrocitásokat, amelyeket a mostani rezsim egyes főispánjai pártpolitikai érdekből elkövettek. Tisza István gróf tényeket említett fel, megoáfolatlan adatokkal szolgált, természetes tehát, hogy a kisebbség találva érezvén magát olyan jeleneteket rögtönzött, amelyekhez hozzá volt szokva a magyar közvélemény még abból az időből, amikor a mostani kormánypárt az ellenzéki keserű kenyerét ette.

Az ülést délután fel 4 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök, aki bejelentette, hogy Radványky Antal báró a mezőgazdasági munkára kirendelt orosz hadifoglyok tömeges bevonulása ügyében kért és kapott engedélyt sürgős interpellációra. Bejelentette, hogy Tisza István gróf napirend előtti felszólalásra kért és kapott engedélyt.

Tisza István gróf: Tisztelt Ház! (Halljuk!) A képviselőház mostani ülésének kezdetén a pénzügyi bizottság ülésén kérdést intéztem a miniszterelnök úrhoz az egyes vármegyékben előfordult visszaélések dolgában. Wekerle minden tekintetben kielégítő választ adott. Fájdalom, a tények nincsenek összhangban a kijelentésekkel. Korábbi felszólalásomban szóvá tettem Turóc megye főispánjának a turóc megyei alispánnal szemben elkövetett eljárását. A főispán felszólította az alispánt, hogy hajlandó-e politikai pártállását megváltoztatni. Természetesen erre nem volt hajlandó, amiért a főispán a kitűnő tisztviselőt fegyelmi alá vonta. A főispán azt ígérte, hogy pártatlanul fog eljárni az állások betöltésénél, mégis amikor az árvaszóki elnöki állás betöltéséről volt szó, a főispán egy fiatal, kvalifikáció nélküli főszolga-

birót vett rá, hogy pályázzék. Mindez azért történt, mert az illető főszolgabíró buzgó tagja a függetlenségi pártnak. (Nagy zaj.)

Polónyi Géza közbekiált: Nem szégyenlik magukat!

(Orléáni zaj. A padokat verik. Az elnök csendet.)

Tisza István gróf: A tisztviselők helyzetének szempontjából még egy konkrét esetet hozok fel. Az ungvári alispáni állás betöltése előtt az intelligencia nagyrésze az ottani főjegyző mellé állt. A főispán azonban minden terrorral és erőszakkal egy főbíró jelölt. A kincstári erdészeket megfenyegette azzal, hogy áthelyeztetni őket Horvátországba, ha nem szavaznak az ő jelöltjére.

Polónyi Géza: Milyen bizonyítéka van?

Kozma Andor: Gyalázat!

Tisza István gróf: Itt van egy ungvári kincstári erdészeti kintűnőségnek, Tölgyes főmérnöknek levele, amelyben leírja, hogy milyen terrorral igyekeztek rábírní őt, hogy meggyőződésétől eltérjen. Ez a férfi néhány nap előtt gyilkos merényletnek áldozatul esett.

Polónyi Géza: Ha igaz, el kell csapni!

Elnök: Csendet kérek!

Felkiáltások jobbról: El kell csapni!

Tisza István gróf: Csak még annyit, hogy a jegyzői kar számos tagja többször kijelentette, hogy szemben a többséggel terrorjával kénytelen lesz tevékenységét abbahagyni.

Közbeszólások a jobboldalról: Ez a demokrácia! Gyalázat! Szégyenlik magukat! (Nagy zaj a Ház minden oldalán. Elnök csendet.)

Tisza István gróf: Ezek a jelenségek nem fordultak elő a mi kormányzatunk alatt.

Közbeszólás balról: A zombori polgármesterrel mi volt?

Balla Adár folyton közbeszól.

Elnök rendreutasítja Hallást.

Tisza István gróf: Az igazság szavát semmiéle zajongással nem fogják elfojtani. Még utálatosabb, hogy a belügyminiszter szavaival éljek, ami a felmentések körül történt. Két főispán, a szatmármegyei és hevesmegyei, a felmentések visszavonásával és az ezzel való fenyegetéssel akartak maguk mellett sajtóhangulatot kelteni. Történtek konkrét esetek, hogy politikai okból visszavontak felmentéseket. Egy másik csoportjában a főispánoknak a félelem, a bizonytalanság érzését kelti.

Andrássy Géza gróf: Rabulisztika!

Tisza István gróf: Nem rabulisztika, hanem ténybeli állítás. Ha nem tudnék tényeket, nem beszélnék róluk.

Andrássy Géza gróf többször közbeszól.

Tisza István gróf: Először is arra kérem Andrássy Géza gróf urat, hogy akkor szóljon, amikor joga van.

Andrássy Géza gróf felugrik helyéről és izgatottan kiáltja Tisza felé:

— Akkor beszélök, amikor akarok!

Erre óriási lármá kerekedik. A képviselők a padokat verik. A baloldaltól az elnök felé kiáltanak, hogy utasítsa rendre Tiszát. A jobboldaltól lelkesen kiáltják:

— Éljen Tisza!

Az elnök rendre utasítja Andrássy Géza grófit.

Tisza István gróf: Andrássy Géza grófnak nincs joga szavaim igazságában kétkedni. Konkrét tényt hoztam fel. Konkrét tény a következő is. A szatmármegyei főispánt megkérdezte egy munkapárti gazda, hogy nem vonja-e vissza felmentését, ha továbbra is részt vesz a pártéletben? A főispán ezt a diplomátikus választ adta: „Sokkal jobb politikus vagyok, sem hogy erre a kérdésre előre válaszoljak”. (Derűtség és zaj a jobboldalon.) Ha a belügyminiszter komolyan veszi azt a kijelentését, hogy a felmentéseknél pártpolitikai szempontból való kezelését utálja, akkor tiltakozik az ilyen főispáni viselkedés ellen. Kétszínű játék folyik itt. Másik konkrét eset a hontmegyei. A főszolgabírókat felszólította a főispán, hogy kérjenek a felmentett munkapárti bizottsági tagoktól írásbeli nyilatkozatot, hogy a kormányhoz csatlakoznak. Mi ez, ha nem terrorizmus?

Azzal a kérdéssel fordulok a miniszterelnök urhoz, hogy ne csak ismételle múltkor elhangzott nyilatkozatát, de erélyes rendszabályokkal találjon módot, hogy ezek a tarthatatlan állapotok megszűnjenek. Mélyreható és radikális intézkedéseket kérek.

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszol. A háborús szükség miatt kellett a felmentéseket revízió alá venni, mondotta a miniszterelnök. Ha a háború még sokáig tart, mindinkább szűkebb keretek közé kell vonni a felmentéseket. Legyen meggyőződve Tisza István gróf, hogy a legnagyobb pártatlansággal kezelik a felmentéseket. Ami a pénzügyi tisztviselőket illeti, azok felmentését a pénzügyminiszter javasolja még pedig úgy, hogy aki harctéri szolgálatra van minősítve, annak felmentését nem ajánlja, csupán azokét ajánlja, akik frontmögötti szolgálatra alkalmasak. Ami a főispáni terrort illeti, ne vegyen Tisza mindent készpénznek. A felhozott panaszokat szigorúan megvizsgálja és gondja lesz rá, hogy mindenki szabadon gyakorolhatja politikai meggyőződését.

Ezután a napirendre tértek át, amelyről lapunk más helyén számolunk be.

Aradi javaslat az ügyvédi kamarák ülésén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az ügyvédi kamarák országos értekezlete e hó 24-én ül össze és két napon keresztül tárgyalja a napirenden levő fontos ügyeket. Az értekezleten jelen lesz **Grecksák Károly** igazságügyminiszter is. Tárgyalni fogják többek közt a házatérő ügyvédi energiák foglalkoztatására irányuló javaslatokat, továbbá hogyan lehetne különösen közgazdasági eljárásban intézményes rendelkezéssel elérni azt, hogy az eddig csak szórványosan igénybe vett ügyvédi jogsegélyt a felek rendszeresen igénybe vegyék.

Ennek a kérdésnek feldolgozásával és az értekezleten való előadásával az aradi ügyvédi kamarát bízták meg és a véleményt **Parecz Béla dr.**, az aradi ügyvédi kamara elnöke dolgozta ki és fogja előadni. A kérdés megoldását az alsófoku közigazgatási bíróságok felállításában látják, mert ez módot nyújtana arra, hogy a jogvitás közigazgatási ügyek az alsófokon is kontradiktórius eljárás útján intéztesse el, amint ezt 1893-ban a Hieronymi-javaslat kontemp-lálta.

Petroleum bajok.

(Aradi munkások követelésel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hónapok óta nincs már petroleum a városban. A szegényebb emberek, akiknek nincs tehetségükben villannyal világítani, nagyapáink világító eszközéhez: a gyertyához folyamodnak. De amióta a gyertya maximális árát is megállapították, a gyertya egyszerre eltűnt a kereskedelmi forgalomból és így igen sok szegény család nem is világíthat.

A város többször kért petroleumot a kereskedelmi minisztériumtól, ígéretet kapott is bőven, de petroleumot nem. Ennek pedig az volt az oka, hogy a szállítási zavarok és a waggonhiány minden jó szándékot meghiúsítottak. Most végre a város megkapta az ígért petroleumot. Hatvan métermázsát a Vacuum Oil Company már le is szállított 48 métermázsát a Brassói Kőolajfinomító e hónap 13-án utnak indított, ezenkívül még 60 métermázsát érkezik az Orsovai Petroleumfinomítóból.

A Vacuum Oil Company tartálykocsijai már napok óta járják a várost és a 7200 liter petroleumot arányosan szétosztják a kereskedők között. Hétfőn meg is kezdődik a petroleum kiosztása a közönség részére, a város Közélelmezési hivatala a petroleumjegyeket kiadta a kereskedőknek, ezektől átvehetők és a jegyek ellenében minden háztartás fél liter petroleumot fog kapni.

Ez volt ma délutánig a helyzet, amely egyszerre megváltozott és most kérdéses, hogy mindazok, akik bejelentették igényüket, megijogják-e kapni a megígért fél liter petroleumot. A Weitzer-gyár és Marta-gyár munkásainak küldöttsége ma délután megjelent **Exterde Kálmán** bárónál, a Közélelmezési Hivatal vezetőjénél és elpanaszolta, hogy a hadfelszerelési üzemek munkásai nem kapnak petroleumot. A kereskedelmi minisztérium ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a város kötelessége a

munkásokat petroleummal ellátni, a város ellenben azt mondja, hogy ez nem az ő kötelessége. A munkások szónoka kijelentette, hogy ők azzal nem törődnek, kinek a kötelessége a munkásokat világító eszközzel ellátni, ők azt követelik, hogy akárki, de valaki adjon nekik petroleumot, mert ha a munkások megtudják, hogy petroleum van a városban és hogy ebből ők nem kapnak, nem állnak jól a következményekért.

Exterde Kálmán báró megígérte, hogy mihelyt Brassóból vagy Orsováról megérkezik a petroleum, azonnal juttatni fog abból a hadimunkásoknak. Ezzel az ígérettel azonban nem elégedtek meg. Az egyik küldött a következőket mondta:

— Elsősorban a hadimunkásokról kell gondoskodni, akik reggel fél ötkor, gyakran korábban is kénytelenek feikelni, hogy pontosan megjelenhessenek a munkánál, mert ha egyetlen percet is késnek, azonnal rapportra állítják őket a katonai parancsnok elé. A polgári lakosság várhat. Először mi jövünk. Először rólunk kell gondoskodni. Ha már mi rólunk gondoskodtak, akkor adjanak petroleumot a polgároknak, akik nem kelnek fel olyan korán, mint mi.

— Hát mit kívánnak, kérdezte **Exterde** báró.

— Mi azt kívánjuk, mondta az egyik munkás, hogy adjanak nekünk abból a petroleumból, amit most akarnak kiosztani a város lakossága részére.

Exterde báró a munkásokkal eiment a polgármesteri hivatalba, ahol arról értesültek, hogy a kereskedelmi minisztérium november 3-án a Biharszilágyi Olajipar részvénytársaság útján a hadimunkások részére november hónapra tíz hordó petroleumot utalt ki. Ezután megállapodtak abban, hogy **Exterde** báró a még szét nem osztott petroleumot visszatartja, azt a munkásoknak kölcsönadja azzal, hogyha megkapják a részükre kiutalt 10 hordót, akkor visszatérítik a városnak a kölcsönadott petroleumot.

Előzőleg a munkásküldöttség felkereste a polgármestert és arra kérte, hogy ne kérje vissza a város már most a nekik kölcsönadott tüzelőfát mindaddig, amíg a Faértékesítő Hivatal le nem szállítja a nekik kiutalt 142 waggon tüzelőfát. Ha ebből a készletből már minden hadimunkás ellátta magát tüzelőfával, akkor vissza fogják adni a városnak a kölcsönadott fát. A polgármester megígérte, hogy a kérést kedvezően fogja elintézni.

Hódítások a Brenta és Piave között.

Budapest, november 22. (Hivatalos.)
Olasz harctér: A Monte Melettától nyugatra ellentámadással visszavertünk olasz támadásokat. A Brenta és a Piave között az első császárvadászezred és württembergiek rohammal elfoglalták a Monte Fontana Seccot és a Monte Spinuzziát. A Fontana Seccan kétszáz arpinit elfogtunk. Keleten és Albániában nincs újság. Vezérkar tönkö.

Berlin, november 22. (Hivatalos.) A nagyiohadiszállás jelenti:

Olasz harctér: A Brenta és a Piave között tiroli császárvadászok s württembergi csapatok rohammal elfoglalták a Monte Fontana Secca és a Monte Spinuzia csucsát. **Ludendorff.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nem kell 30 évig őrizni a számlát.

(Parecz Béla dr. nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A képviselőház tegnapi ülésén a kormány a törvényjavaslatok egész légióját terjesztette be. Az adójavaslatok mellett ott szerepelt az államköltségvetés, továbbá a kiegyezésről és bankszabadságról ideiglenes meghosszabbításáról szóló javaslat. Ezekon kívül több jogi természetű törvényjavaslat került a Ház elé, melyek között a legérdekesebb Grassák Károly igazságügyminiszternek a mindennapi élet ügyleteiből eredő magánjogi követelések elévüléséről szóló törvénytervezet.

A közönséget, alperest éppen úgy, mint felperest közvetlen közelről érintő javaslat főbb pontjait itt ismerletjük:

Három év alatt évülnek el a következő követelések: a) iparosoknak oly követeléseik, amelyek kiszolgáltatott áruk, teljesített szolgáltatások és munkák és azokkal összefüggő kiadások fejében illetik meg őket; b) vendéglősöknek és ételtek vagy italok kiszolgáltatásával vagy utasok befogadásával iparszerűen foglalkozó más személyeknek ezen tevénytük gyakorlatában vendégeik vagy vevőik ellen felmerülő követeléseik; 3. azoknak, akik az adós személyes vagy házi szükségleteire mezőgazdasági terményeket, bármint élelmi cikkeket, tüzelő, vagy világítóanyagokat, élvezeti, ruházati vagy háztartási cikkeket szolgáltatottak, ebből eredő követeléseik; 4. azoknak, akik személy- vagy áruháttal foglalkoznak, ezen üzletükből eredő díj- és költségköveteléseik; 5. ügynököknek, alkuszoknak és általában idegen ügyek ellátásával vagy szolgáltatással iparszerűen foglalkozó személyeknek ezen üzletükből eredő díj- és költségköveteléseik; 6. mindazoknak, akik magánüzletben állanak — az ipari és mezőgazdasági munkásokat és napszámosokat is ideértve — a szolgálati fizetés, munkabér, vagy egyéb javadalmasítás, valamint költségeik megtérítése végett a szolgálat- vagy munkaadók ellen és viszont az utóbbiaknak az elvállalt szolgálat vagy munka teljesítése, a nemteljesítésből eredő kár megtérítése és az adott előlegek visszatérítése végett az előbb említett

személyek ellen támasztható követeléseik; 7. nevelő- tan-, gyógy- és tápintézeteknek, továbbá tanítóknak, orvosoknak, bábáknak és általában neveléssel, oktatással, gyógyítással, mások ápolásával és gondozásával foglalkozó vagy arra egyes esetben vállalkozó személyeknek ezen foglalkozásukból eredő követeléseik; 8. ügyvédeknek, közjegyzőknek, bírósági végrehajtóknak és bizonyos ügyek ellátására hatóságilag kirendelt vagy feljogosított más személyeknek díj- és költségköveteléseik; a bérleti és haszonbérleti viszony alapján a bér vagy haszonbér iránt támasztható követelések; és bármint jogalapon járó kamat és visszatérő időszakokban teljesítendő egyéb szolgáltatások, különösen járadék és nyugdíjrészesítések, tartásdíjak, kikötvények részletei és a kamathoz hozzászámított tőketörlesztési részletek iránti követelések, ide nem értve azokat, a melyek értékpapírok kamat- és osztalékszolvényein alapulnak vagy pénzügyintézeteknél elhelyezett betétek kamataira vonatkoznak.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Parecz Béla drt, az ügyvédi kamara elnökét és kérdést intézett hozzá, a javaslat jogi részét illetően. Parecz dr. az új törvénytervezetre nézve a közönség és a jogi érdekeltségek szempontjából ezeket mondotta:

— Az igazságügyminiszter által a Ház elé terjesztett roppant fontos javaslatnak két oldala van. A törvénytervezet első sorban a közönség szempontjából kerül elbírálás alá. A javaslat azt célozza, hogy olyan követeléseket, melyekről a közszokás és jogi érzet is azt diktálja, hogy azokat rövid idő alatt kell érvényesíteni, hogy azokkal ne lehessen évek múlva fellépni. Ilyen természetű: a vendéglősök követelése a kiszolgált italok és ételek árértékéért, az iparosok munkájáért járó díjak, a mezőgazdák követeléseik stb. A másik oldala a javaslatnak azoknak a szempontjából kerül elbírálás

alá, akik követelnek. Ezekre nézve a javaslat hátrányos és több megszorítással jár, mert eddig 32 év volt az elévülés ideje, míg a jövőben három év lesz.

— Az ügyvédekre vonatkozóan különösen hátrányos az elévülés és éppen ezért az ügyvédi közvélemény ellene volt ennek. Legutóbb 1906-ban volt ez a kérdés napirenden, amikor az ügyvédi rendtartásról az igazságügyminiszter két párhuzamos javaslatot dolgoztatott ki néves ügyvédekkel és ezeket vitattuk meg.

— Amikor az ügyfél az ügyvéd munkáját igénybe veszi, akkor azért szorul erre, mert gyakran anyagi helyzete megrendült. Gyakran évekig tart, míg az ügyvéd ügyfelet rászorítja. Közben az ügyvéd nem követeli díját, mert a félnek egyéb fizetni valója van. Most, az új javaslat szerint minden befejezett ügyre annak befejezésekor megkezdődne az elévülés és az ügyvéd nem várhat addig, míg a félnek összes ügyét lebonolyítja, hanem kénytelen volna három év letelte előtt követelni díjait, nehogy azok elévüljenek. Ez hátrányos volna az ügyfélre nézve is, mert akkor kellene fizetnie, amikor vagyoni helyzete még nem szilárdult meg, de hátrányos az ügyvédre is, mert a felek az ügyvédi munkát ritkán fizetik teljes értéke szerint, de mégis inkább honorálja az a fél, aki az ügyvéd munkájából jutott konszolidált helyzetbe, mint az, akit minden oldalról zaklatnak. Ugyanez áll más szellemi munkásra nézve is, de legkevésbé az orvosokra, akik eddig azt várták, hogy a felgyógyult páciens magától jöjjön fizetni. A jövőben az orvosok nem nagyon engedhetik meg maguknak azt a luxust, hogy rábizák a honorárium fizetését a páciensre, mert a követelés három év múlva elévül és akkor az orvos munkája kárba vész.

— A javaslatnak még több pontját fogják megvitatni, mert így, a mostani formájában nagyon sérti egyes osztályok érdekeit.

Vilmos császár barátja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Berlin előkelő társadalmi köreiből a legmélyebb részvételt keltette Heim titkos tanácsosnak halála, és ezzel az eseménnyel egyidejűleg beszélnek egy szenzációs ügyről, Pfeil grófné szenvedéséről, aki most Romer báró orosz főúrnak a felesége, és az elhunyt titkos tanácsos leánya.

Heim egyike volt a berlini előkelő társadalom legérdekesebb alakjainak. Mint műépítész világhírnevet szerzett, ő volt a tervezője és építője a magdeburgi nagy pályaudvarnak és a berlini városi vasútnak. Berlin legszebb szállodái az ő művészetének magas szárnyalását mutatják. A királyi opera átalakítási munkálatai közben halt meg. Az nem is volt előkelő ember, akinek a palotáját nem Heim építette. Vilmos császár szűkebb baráti köréhez tartozott, és az uralkodó igen intim viszonyban állott az egykori thüringiai pallérral, aki zsenialitásával milliókat szerzett és építési irodáján kívül egy nagy bankházat is vezetett. Szerencséjének zenitjén állott, amikor két leányát bevezették a berlini udvari társaságba, akik közül az egyik Gersdorf Sándor gróf huszárkapitány felesége lett, a másik pedig Pfeil gróf kapitányhoz ment nőül.

Azonban mindkét házasság boldogtalan volt. Gersdorf gróf egy föltűnést keltő hadbírósi tárgyalás központjába került, mert egyik önkéntese, egy előkelő elzászi családnak a sarja, Bloch dr., öngyilkosságot követett el és a grófnak is kellett mondani a rangjáról.

A könnyelmű életet élő katonatiszt többször utazott feleségével Montecarlóba, ahol óriási összegeket vesztett. Egy napon a fiatal urinót a szálloda egyik szobájában agyonlőve találták.

Nemsokára Pfeil gróf családjában is viaskodás ütötte fel a fejét. A grófné első költ férjének házából, és azt a vádat emelte nyilvánosan ellene, hogy harmadik gyermeke azért született halva, mert a férje súlyosan beteg. A bíróságnál két gyermekének kiadását követelte és ezt azzal okolta meg, hogy a gróf rendkívül rosszul bánt vele, és hogy az degenerált férfi. A bíróság a gyermeket Riehthofen báró bírói képviselőnek adta át, akit a gyermekek gondnokául nevezett ki. Rövidesen ezután megjelent egy berlini rendőrtiszt a grófné megbízatásából a bárónál és el akarta vinni a gyermekeket, mert állítása szerint a gyámhatóság azok kiadását elrendelte. Riehthofen báró, aki egyúttal községi előjáró is volt, megtagadta a gyámhatóság végzésének elismerését, és elküldte a kis gróflukat nagybátyához, egy másik Riehthofen báróhoz. A

thorni hadbírósi Pfeil gróf kapitányt hamis eskü, hamis tanúzásra való rábírás, feleségének megrágalmazása és bántalmazása miatt vonta felelősségre. A kínos perben Pfeil grófné, aki mint magánvádló bámulatra ejtő jártasságot tanultott a büntetőtörvénykönyvben, azt a kijelentést tette, hogy csak úgy sikerült férjét végre a törvényszék elé állítani, hogy a 17. hadtest parancsnokaságánál, a porosz hadügyminiszternél és a császári katonai kabinetirodában botrányral fenyegetődött. Az évek során még igen sok büntető és polgári per keserítette meg a grófné atyjának, Heim titkos tanácsosnak életét.

Különben is nagy szerencsétlenség érte, mert bankjának egyik kletése több millió márkával esőbe ment és ez az ő nagy vagyonán is hatalmas rést ütött. A háborús események is megviselték. Egykori vejei közül Gersdorf gróf a háborúban megvakult katonák sorsát intéző központi irodának az élén áll, míg Pfeil gróf mint reaktívált tiszt — ma már mint orszáparancsnok — küzd a fronton. Romer báró a háború kitörése alkalmával Berlinben volt, de mint ellenséges alattvaló felesége, kénytelen Schweizban tartózkodni és így a 74 éves sokszoros milliomas teljesen elhagyatva, cselédség környezetében fejezte be életét.

Az új bérkocsi-tarifa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A város törvényhatósági bizottsága a bérkocsisok ipartársulatának kérésére revízió alá vette a bérkocsi díjszabást és november hó 1-től kezdve a bérkocsi tarifát a következőkben állapította meg:

Idő szerint:

A bel- és külvárosban és a csálai erdőben egész napra reggtl 7 órától este 9 óráig egylovas 14 K., kétlovas 24 K. Ugyanaz félnapra egylovas 8 K., kétlovas 14 K. A belváros, ugy Sarkad és Erzsébet külvárosok területén egy órára egylovas 2.80 K., kétlovas 4 K. Sétakocsizásnál vagy a város egész területén egy órán át való használatért egylovas 4 K., kétlovas 6 korona. Minden órán túl következő egynegyed órára egylovas 60 fillér, kétlovas 1 kor.

Utirány szerint:

A belvárosból a vasuti indóházig vagy onnan a belvárosba reggel 6 órától este 9 óráig egylovas 2 K., kétlovas 3 K. Ugyanaz este 9 órától reggel 6 óráig egylovas 2.40 K., kétlovas 4 K. A vasuti indóházhoz és vissza egy fél órai várakozással a belvárosból egylovas 3.20 K., kétlovas 5.60 K. Az indóháztól a várba vagy a várból az indóházhoz egylovas 4 K., kétlovas 6 K. A hegyaljai motorosvasut Radnai-úti állomásához vagy onnan vissza a belvárosba egylovas 1.40 K., kétlovas 2 K. Ugyanaz este 9 órától reggel 6 óráig egylovas 2 K., kétlovas 2.80 K. A temetőbe vagy a temetőből a városba várakozás nélkül egylovas 2.80 K., kétlovas 4 K. A temetőbe és vissza egy félórai várakozással egylovas 4 K., kétlovas 6 K. A várba, vagy a városligetbe egylovas 2 K., kétlovas 2.80 K. A várba és vissza fél órai várakozással egylovas 3.20 K., kétlovas 4.80 K. A csálai erdőbe vagy a csálai erdőből a városba egylovas 4 K., kétlovas 6 K. A csálai erdőbe és vissza fél órai várakozással egylovas 6 K., kétlovas 8 K. Erzsébet, Sága és Poltura külvárosokba egylovas 2.80 K., kétlovas 4 K. Erzsébet, Sága és Poltura külvárosokba és vissza egy félórai várakozással egylovas 4 K., kétlovas 6.40 K. Gájba a Gizella-térig egylovas 4 K., kétlovas 6 K. Gájba a Gizella-térig, oda és vissza, egy félórai várakozással egylovas 4.80 K., kétlovas 8 K. Gájba a Gizella-téren tul egylovas 5.60 K., kétlovas 8 K. Gájba, a Gizella-téren tul, oda és vissza egy félórai várakozással egylovas 6 K., kétlovas 10 K. Gájba a vasuti indóháztól egylovas 4 K., kétlovas 6 K. Gájból a vasuti indóházig és vissza félórai várakozással egylovas 6 K., kétlovas 8 K. Sarkad külvárosba egylovas 2 K., kétlovas 3.20 K. Sarkad külvárosba és vissza félórai várakozással egylovas 3.20 K., kétlovas 4.80 K. A honvédszár vagy a cs. és kir. huszár laktanyához egylovas 2 K., kétlovas 2.80 K. Ugyanoda és vissza félórai várakozással egylovas 3.20 K., kétlovas 5.60 K.

Alkalmi meneteknél:

A ménesvölgyig teljesítendő fuvarok egylovas 4.80 K., kétlovas 8 K. A ménesvölgyi sertésbizlatóig s onnan vissza egy félórai várakozással. Ugyanezen díj szedendő akkor is, ha a bérkocsi nem óraszámra lesz fogadva egylovas 6 K., kétlovas 10 K. Amennyiben azonban a kocsi megrendelő óraszámra kívánja igénybe venni és azt a megrendeléskor ki is jelenti, az esetben a díjszabály 4. pontjában megállapított díjak szedendők. Nevezetesen egy órára egylovas 4 K., kétlovas 6 K. Ha a bérkocsi egy óránál tovább vétetett igénybe, minden tul a következő félórára egylovas 1.40 K., kétlovas 2 K. Minden órán tul a következő egy negyed óra egylovas 60 fill., kétlovas 1 K. A színházba, bálba vagy hangversenyre negyed órai várakozással egylovas 2 K., kétlovas 4 K. A színházba vagy hangversenyre oda és vissza egylovas 6 K., kétlovas 8 K. Temetési menetnél a temetőbe és vissza a városba jövetért egylovas 4 K., kétlovas 10 K. Keresztelésnél, menet és jövet egylovas 4 K., kétlovas 6 K. Lakadalomnál menet és jövetért a városházára félórai várakozással egylovas 4 K., kétlovas 8 K. Ugyanez a városházára és templomba egy-egy félórai várakozással egylovas 6 K., kétlovas 12 K. Bálba vitelért, negyed órai várakozással a külvárosból egylovas 2.80 K., kétlovas 6 K. Loverseny alkal-

mával a csálai erdő alatti futópályára és vissza teljes várakozással egylovas 12 K., kétlovas 24 korona.

Vidékre.

Zsigmondházára egylovas 3.20 K., kétlovas 4.80 K. Zsigmondházára és vissza félórai várakozással egylovas 4.80 K., kétlovas 7.20 K. Ujaradra, vagy Mikelakára egylovas 4 K., kétlovas 5.60 K. Ujaradra, vagy Mikelakára és vissza félórai várakozással egylovas 5.60 K., kétlovas 8 K. A vasuti indóháztól Ujaradra egylovas 6 K., kétlovas 8 K.

MŰVÉSZET.

Színházi műsor. Pénteken Sztambul rózsája. Szombaton délután: Legénybuesu, este Sztambul rózsája.

A Kölcsey egyesület ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kulturpalota felügyelő bizottsága a mai napon ülést tartott, amelyen több folyó ügyet intézett el, a többek között a Kölcsey Egyesülettel is foglalkozott és pedig — nem akarjuk azt mondani, hogy rosszakaratu, de mindenestre — a nemes hivatást teljesítő egyesülethez méltatlan modorban. A felügyelő bizottság ugyanis kimondotta, hogy a Kölcsey-Egyesület részére teljesített munkák nagyon hátráltatják a könyvtári munkák elvégzését s ezért a kulturpalota alkalmazottai a Kölcsey Egyesület részére hivatalos óráik alatt nem dolgozhatnak.

Ebből a határozatból azt látjuk, hogy a kulturpalota jelenlegi vezetésével megbízott kulturtanácsos s az ő referálása folytán a felügyelő-bizottság szeretet és megértés nélkül foglalkozik a Kölcsey Egyesület ügyeivel. Mi ellenben szeretettel kérjük a felügyelő-bizottságot, meg méltóztattak e gondolni, hogy ezzel a határozattal megsértettek annak a nemes lelkű férfiúnak emlékét, akinek buzgósa a Kulturpalotát létrehozta? Elfelejtették e a felügyelő-bizottság tagjai, hogy a Kulturpalota építésének eszméjét a Kölcsey Egyesület termelte s annak néhai elnöke Varjassy Árpád karolta fel? Nem tudnának arról a bizottsági tag urak, hogy ez a közlegyintéssel elintézett és kisöprött egyesület minden vagyonát, gyűjteményét, a könyvtárát is a Kulturpalotának ajándékozta; hogy ebből a könyvtárból keletkezett az a gyűjtemény, amelynek jelenlegi alkalmazottait eltöltik a Kölcsey Egyesület dolgaival való foglalkozástól. Persze csak a hivatalos órák alatt; de hát mikor szabad nekik a Kölcsey Egyesület dolgaival foglalkozni? A szabad és pihenésre szánt idejük alatt? Tudnak-e arról a bizottsági tag urak, hogy a Kölcsey Egyesület a maga keserves garasából még ma is évi 2000 koronát költ a — Kulturpalota könyvtárára? Arra a könyvtárra, amelynek alkalmazottait nem engedik a Kölcsey Egyesület dolgaival törődni!

Azt kérdezzük mi a nyilvánosság szavával: mi szükség volt most erre a határozatra? Kinek az érdekében történik mindez? Milyen célt akarnak ezzel elérni? Honnan tudják azt a bizottsági tag urak, hogy Varjassy Árpád és a Fényes Dezső utóda nem lesz egy személyben a kulturpalota igazgatója és a Kölcsey Egyesület elnöke. S akkor ugyebár a kulturpalota alkalmazottai, mint eddig, ugy ezután is törődhetnek a Kölcsey Egyesület ügyeivel. Mi figyelemmel fogjuk kísérni, miféle aknamunka folyik itt s a nagy közönség filléreiből épült és fentartott intézetből nem engedik egyesek kedvéért kizavarni a kulturpalota édes anyját: a Kölcsey Egyesületet.

A kulturpalota felügyelő bizottsága Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a Kulturpalotában rendezendő hangversenyekkel s határozatilag kimondotta, hogy tekintettel a városban levő fűtőanyag hiányára, a november hó végéig hirdetett koncertek megtartását engedélyezi, de december hó elsejétől csak azoknak adja bérbe a nagytermet, akik tizenhatszáz mázsa kocszról gondoskodnak, illetve a nagyterem fűtését maguk fogják intézni. Egyben a terem díjakat is revízió alá vette a felügyelő bizottság s megállapította, hogy az alapdíjak további fenntartása mellett a magas munkabérekre való tekintettel eséről esetre nyolcvan korona takarítási díj megüzetése kéri. A kisterem díját a fűtéssel és világítással együtt ötven koronában állapította meg. Kovács Vince kulturtanácsnok bemutatta a szépművészeti muzeum igazgatójának leiratát, melyben Petrovics Elek dr. miniszteri tanácsos arról értesíti a város polgármesterét, hogy a képtár visszaállítására Beer Józsa restaurátort küldi Aradra. A felügyelő-bizottság tudomásul vette a tanács azon intézkedését, mely szerint az elhunyt Bancsák István munkakörének ellátásával Hank Albert dr. t bízta meg. Nem teljesíthette a felügyelő-bizottság a Retabkirungstation tisztjeinek kérelmét s a kulturpalota igazgatói lakását fiztietkező céljaira nem engedte át. A főfelügyelőség kiküldöttének a könyvtárra vonatkozó észrevételeivel behatóan foglalkoztak s minthogy a könyvtári munkák rendes mederben való elvégzését a Kölcsey Egyesület részére teljesített munkák nagyon hátráltatták, kimondotta a felügyelő bizottság, hogy a kulturpalota alkalmazottai a Kölcsey-Egyesület részére hivatalos óráik alatt nem dolgozhatnak.

* A színházi iroda hírei. Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután három és fél óra-
kor tartja a társulat a legközelebbi ifjúsági előadást, szinre kerül Rip Rip, regényes operett. A vezető szerepekben Z. Váradi M., Zöldhelyi Anna, Benkőné, Matolesi, N. Tóth, Győző, Várnai, Polgár S. — *Matolesi Béla fellépte.* A társulat új tagja, Matolesi Béla, szombaton délután az ifjúsági előadáson mutatkozik be az aradi közönségnek Rip-Rip címszerepében. — *A Sztambul rózsája* állandóan táblás házakat vonzó operett újdonság tölti be a hét minden estélyének műsorát. A közönség a legnagyobb meglepéssel és gyönyörrel élvezi a Sztambul rózsáját, melyet minél többször hallja, annál jobban megkedveli.

* Pap Lya, Márkus Lili és Dienzl Oszkár pénteki együttes hangversenye elé általános nagy érdeklődéssel tekint Arad zenekedvelő publikuma. Természetes, hogy a legnagyobb érdeklődés Pap Lya felé fordul, aki rövid művészi pályafutásán a zajos sikerek hosszú sorozatára tekinthet vissza. Az aradi származású fiatal operaénekesnő, aki csodás althangjával meghódította már Bukarest és Páris zeneértő közönségét, mai első aradi hangversenyén klasszikus operáriákat fog énekelni. Jegyek korlátolt számban kaphatók még Scherhag H. és fia cégnél.

EGYESÜLET.

— Vallásos előadás. A katolikus kör férfi tagjai számára vallásos összejövetelek tartását vette fel programjába. Az első összejövetele sikerült megnyernie Vass József dr. pápai kamarást, a Szent Imre kollegium igazgatóját. Vass dr. kiváló szónok s mélyen járó gondolkodó, ki a Központi szálloda nagytermében, nagyszámu hallgatóság előtt fejtekte ki a világháboru szociális feladatairól s az ezzel összefüggő kérdésekről véleményét. — Mindenki, aki él — a királyoktól lefelé, az utolsó dignitáriusig a tömegeknek adós: a tömegektől kértük kölcsön a vért, a pénzt, az életet a háboru utáni szociális berendezkedésnek épen ezért a tömegek kielégítésével és megjutalmazásával kell számolnia. A római katolikus egyháznak ez a kiváló szónoka holnap és holnapután folytatja ugyancsak a Központi szálloda nagytermében megkezdett előadását.

Oroszország ajánlata fegyverszünetre.

(Az orosz kormány parancsa a hadsereghez. — Bécsi és berlini diplomaták az ajánlatról.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

London. A Reuter ügynökség jelenti: Drótnélküli távirón jelentik, hogy a bolsevik kormány utasította a főparancsnokot, hogy az ellenséges parancsnokokhoz forduljon a fegyverszünet felajánlása és a béketárgyalások megkezdése végett.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Hágából: A párisi Havas-ügynökség jelenti: A maximalista kormány Carszkoje-Szeloból a következő üzenetet bocsátotta ki:

Egész Oroszország munkásainak és katonáinak tanácskozó ülése, melynek kezében van a hatalom, azt a kötelességet érzi, hogy az összes hadviselő népeknek és azok kormányainak az összes frontokon a fegyverszünetet felajánlja, valamint hogy a béketárgyalásokat rögtön megkezdjék, mely tárgyalások a demokratikus alapon nyugvó béke azonnali megkötését igyekezzenek elérni. A népküldöttek szovjetje azon a nézeten van, hogy a szovjet hatalmát az összes lényeges pontokon megerősíti, elkerülhetetlen szükségességgel formális javaslatokat kell tennie a fegyverszünetre és pedig az összes hadviselőkhöz, egy szövetségesekhez, mint az ellenségekhez. A külügyek népbiztosa (külügyminiszter) a Pétervárott levő összes felhatalmazott frontképviselőkhöz már megfelelő utasítást juttatott el. Ebben az utasításban többek között ez áll:

„A népbiztosok szovjetje Önt megbizsa, hogy egész Oroszországnak kifejezett akaratát képviselje. Önre hárul a feladat, hogy az ellenséges katonai hatóságokhoz forduljon és nekik az ellenségeskedés rögtön megszüntetését és a béketárgyalások azonnali megkezdését javasolja. Amidőn a népbiztosok szovjetje Önre ruhazza át ezen fontos misszió keresztülvitelét, egyszersmind Önnek a következő utasításokat adja:

1. A tárgyalások állásáról a szovjetet folytonosan tájékoztassa.

2. A biztosok előzetes beleegyezése nélkül ne írjon alá semmiféle fegyverszünetet.

Aláírva: Ulchanov Vladimir, a népbiztosok szovjetjének elnöke. Lenin, a külügyek biztosa. Trockij, a hadügyek biztosa. Brusilovtitskár.”

Berlin. A kopenhágai Nationál Tidende berni képviselője e hó 20-áról jelenti:

indirekt uton az a hír érkezett, hogy az orosz kormány hivatalosan kijelentette, hogy ő a hadviselő államok sorából kikapcsolt-nak tekinti magát.

A Politiken 21-éről jelenti: Diplomáciai uton, de nem a svéd külügyminiszteriumhoz az a hír érkezett,

mely azt mutatja, hogy Oroszország a háború viselés végén áll.

Diplomaták a fegyverszünetről.

Ezekkel kapcsolatosan berlini tudósítók jelenti: Diplomáciai hírek szerint a központi hadviselő felek a fegyverszünet ügyében érkező híreket megfontolás tárgyává teszik. Ha a teljes hatalmu orosz kormány ilyen ajánlattal jön, tisztában kell lenni a központiaknak, hogy annak semmi olyat nem szabad tartalmaznia, ami a jó katonai helyzetet befolyásolná. Csak az egész kitűnő katonai helyzet szemmeltartásával szabad az ajánlatnak vonatkozni.

Az orosz békejavaslatot a központi hatalmak teljes előzékenységgel fogják megvizsgálni és elégtétellel üdvözlők, ha a béke felé komoly lépés történnék. Egyelőre meg kell várni, vajjon az orosz főparancsnokok a bolsevik kormány parancsát teljesít-e és az orosz front parancsnokok engedelmessékednek-e neki?

A Berliner Tageblatt szintén örömmel fogadja a fegyverszünet híreit, de nem szabad elfelejteni — írja — a kérdés mérlegelésénél, hogy nem a központi hatalmaknak, hanem Oroszországnak van szüksége fegyverszünetre. E kérdés megítélésénél abból a szempontból kell kiindulni, hogy a jelenlegi előnyös katonai helyzetünk tekintetbe vételét kívánjuk s hisszük, hogy azt a kérdést orosz részről előzékenységgel mérlegelik.

Ugyanilyen tenorban írják a bécsi lapok is.

A Pester Lloyd Bécsből, illetékes körökből az alábbi információt kapta:

A Havas-ügynökség jelentésének mérlegelésénél két ténnyt kell megállapítani. Az egyik abban áll, hogy az esti órákig sem az osztrák-magyar, sem a német kormány a

Reuter-ügynökség által jelentett hírek megerősítését nem kapta s a két kormány az eddig rendelkezésére álló hír-anyag nem nyújt semmiféle biztosítékot ezen hír valódisága mellett. Ennélfogva érthető, hogy illetékes helyen bizonyos fenntartással fogadják, habár a hír Oroszországban uralkodó általános helyzetre és a bolsevikiek ismert békepolitikájára, a legnagyobb valószínűséggel bír.

A második tény, amelyet a Reuter-ügynökség hírével kapcsolatban ki kell emelni az, hogy az esti órákig a központi hatalmak hadvezetőségei sem kaptak semmiféle jelentést az orosz hadsereg ilyen irányu lépéséről. Ugyanez áll a fronton lévő hadsereg parancsnokságainkról. Az fennforoghat, hogy a pétervári kormány egy ilyen utasítást adott s talán a technikai akadályok folytán az utasításokat nem tudták keresztülvinni.

Ma este illetékes helyen teljes nyomatékkal hangoztatták, hogy az osztrák-magyar kormány eddigi magatartása a béke kérdésében magában választ ad a kérdésre. Természetesnek tartják, hogy a monarchia egy ilyen, felszólításnak rögtön eleget tesz, azon egyedüli előfeltétel mellett, ha Oroszország jelenlegi kormányzata által kilátásba helyezett feltételek bármiképpen is elfogadhatóknak mutatkoznak.

A monarchia döntésére hivatott faktori egy ilyen orosz ajánlatot őszinte engedelmességgel vizsgálának meg. Nem hiszik, hogy egy ilyen orosz javaslat, mely a békét mint megváltást tünteti fel, meggyűlölt volna.

Igazán áthidalhatatlan okai lehetnének annak, melyek a monarchiát arra bírhatják,

hogy az orosz békepolitika praktikus lépésével szemben rezervációt tanúsítson.

Interpelláció a fegyverszünetről.

Bécs. A szociáldemokrata párt a következő interpellációt terjeszti az osztrák kormányhoz:

— Mint hírlik, az orosz kormány utasította az orosz hadsereg főparancsnokságát, hogy közeledjék az ellenséges parancsnokságokhoz fegyverszünet felajánlása és a béketárgyalások megvitatása céljából. A következő kérdést intézzük a kormányhoz: Hajlandó-e a kormány a főparancsnokságnál ki-
eszközölni, hogy ha Ausztria-Magyarországnak fegyverszünetet ajánlanak fel a béketárgyalások céljából, azt el is fogadja.

Halálra ítélt hirlapíró.

Egy francia fogoly gyujtogatása.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Münchenből jelentik: Rendkívül súlyos bűnügy foglalkoztatta az itteni hadosztály bíróságát. Zolsae Henry francia hadifogoly állott a bíróság előtt. A vádirat szerint az augsburgi katonai élelmezési hivatalban tűz ütött ki, amelynek egy lisztraktár és három széna raktár esett áldozatul. Rögtön az a gyanu keletkezett, hogy a tűzet hadifoglyok rakták, de csak egy év múlva sikerült Zolsaetre a gyujtogatást rábizonyítani. A vádlott, aki polgári foglalkozásában hirlapíró, Algeriában és Marokkóban tett eleget katonai kötelezettségének, nős, egy gyermek apja.

A tárgyalás vezetője megállapította, az iratokból, hogy a vádlott már a vizsgálat során beismerte, hogy szándékosan gyujtotta fel az augsburgi élelmezési raktárt.

Elnök: Igaz-e, hogy a tűz kitörése előtt maga fogolytársainak azt mondotta: „Tíz perc múlva égni fog!” Ne tagadjon, mert a társai beismerik.

Vádlott: Ez nem igaz, ezt tagadom. A tény az, hogy egy katonai őrszem a fegyvere agyával többször megütött és ezért gyujtottam fel a raktárt. Büntársaim nincsenek. A katonai kincstár képviselője bejelentette, hogy 720,000 márka kára van a kincstárnak és ebből biztosítás révén csak 142 ezer márka térül meg. Több tanu azt vallotta, hogy a tűz egyidejűleg több helyen ütött ki és tíz perc alatt minden lángokban állott.

A katonai őrszem eskü alatt azt vallotta, hogy soha senkit sem bántott puskatussal és ez a legvakmerőbb hazugság. Mikor tüzet jeleztek, a franciák mind azt kiabálták, hogy az élelmezési raktár ég. Ekkor még alig látszott valami a tűzből és ő maga sem tudta, hogy az merre van.

A bíróság hosszú tanácskozás után halálra ítélte a francia hirlapírót hazaárulás és gyujtogatás miatt. Az indokolásban kimondotta a bíróság, hogy bebizonyítva látja a hirlapíró tettességét és hogy az ellenségnek akart szolgálatot tenni. Teljes cáfolatot nyert az, hogy rosszul bántak volna vele, ellenben tény az, hogy a tervet megfontoltan és pontosan hajtott végre.

HIREK.

Mi a fegyverszünet?

(Diplomáciai és katonai intézkedések.)

A negyedfélèves világháború története a mai nappal új fejezethez jutott. A háború krónikájában egy rég várt szó kívánja magára terelni a közfigyelmet: a fegyverszünet. Szívesen szentelünk néhány külön sort neki, mert bizonyára érdekelni fog mindenkit, hogy milyen is voltaképpen a fegyverszünet.

A hadviselés többféle fegyverszünetet ismer. A fegyverszünet lehet ideiglenes, lehet helyi és lehet általános. Az ideiglenes fegyverszünet a hadvezérek egyezkedésének képezi tárgyát s a csapatok annak tartama alatt minden ellenségeskedéstől tartózkodni kötelesek. Ilyen fegyverszünetnek van helye az elesett vitézek eltemetése, istentisztelet tartása, azután pedig a béketárgyalások megkezdése érdekében. Az általános fegyverszünet már kívül esik a hadvezérek hatáskörén, ez már az államhatalom jóváhagyását igényli. Megkötésével azonban diplomáciai képviselő, vagy hadvezér is megbízható.

Az ideiglenes fegyverszünet lényegileg katonai intézkedés, az általános fegyverszünet államcselekmény. A parancsnokoknak kötelessége a fegyverszünetről az összes csapatokat haladéktalanul értesíteni, hogy így az ellenségeskedés beszünttetésék. Ha valamely csapat azért folytatja az ellenségeskedést, mert a fegyverszünetről hitelt érdemlően tudomása nincs, ez nem képezi a fegyverszünet megsértését. A fegyverszünet alatt minden támadás jellegű cselekedet szünetel, az ellenséges területen való előnyomulás is. A fegyverszünet alatt tilos minden háborús akció, kivéve a csapatok gyűjtése a háború színhelyétől távol, mert ezt az ellenség különben sem akadályozhatná meg.

Az összeütközések elkerülése érdekében a két tábor között *semlegességi területet* szokás meghatározni, amelyen átlépni tilos.

A fegyverszünet meghosszabbítás nélküli lejártával, az ellenségeskedések külön felmondás nélkül vehetik újra kezdetüket.

— **Miksa főherceg esküvője.** Miksa főherceg, a király öccse, november 29-én tartja esküvőjét Laxenburgban Hohenlohe-Schillongsfürst Franciska hercegnővel. A főherceg évek előtt ismerkedett meg menyasszonyával Triestben, ahol Hohenlohe herceg akkor helytartó volt. A főherceg Bécsben is fentartotta az ismeretséget a gyönyörű Hohenlohe hercegnővel és az elmúlt télen például egész Bécs gyönyörködtetve nézte az egyik előkelő bécsi koresolyapályán Miksa főherceget és Hohenlohe hercegnőt, akik naponta megjelentek a jégen és együtt koresolyáztak.

— **Lemonrott a király kabinetirodájának igazgatója.** Bécsből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy O felsége a király kabinetirodájának igazgatója, Polzer Artur gróf egészségi okokból felajánlotta lemondását. A király a lemondást elfogadta. Ezt a hírt az *Aradi Közlöny* ma reggel jelentette és megírta, hogy a kabinet főnök azért távozik, mert a cseh amnesztia az ő tanácsára született meg.

— **Katonai előléptetések.** A hadsereg Rendeleti Közlönye a következő előléptetéseket közli: alezredes lett Várady-Szakmáry Honát 12. huszárezredbeli őrnagy, őrnagy lett Lachmann Frigyes 33. gyalogezredbeli kapitány; századosok lettek: Gruber Albert; Barb Bazil 33. gyalogezredbeli és Haffer Emil 28. vadász-zászlóaljbeli főhadnagyok; főhadnagyok lettek: Meglics József, Faragó László, Homan Jenő, Horák Gyula és Luca Szilviusz 33. gyalogezredbeli hadnagyok. Tartalékos századosok lettek az 1. lovas tüzérezredben Walder Béla, Göttescha Béla és Raboecskay Béla tartalékos főhadnagyok. Alezredessé lépett elő Schütz Agoston őrnagy, aki hosszú ideig Aradon a 3. huszár ezred, most pedig a 13. huszárezred pótszázadánál teljesít szolgálatot, továbbá Sigmundt Adolf huszárőrnagy a hadügyminisztériumban, Kendik Ottokár őrnagy, aki a 3. gyalogezredben teljesített haretéri szolgálatot. Tartalékos századosok lettek továbbá: Weuekheim László gróf, Weuekheim Pál gróf, Philipp István.

(Az első fecske.)

Kibontotta szárnyát a béke első fecskéje. Három esztendeje várjuk és szinte nem akarjuk neki elhinni a tavaszt. Ugy berendezkedtünk a háborúra, hogy elképzelni is nehéz már, milyen lesz a béke. Három éve annak, így novemberben volt 1914-ben. E sorok íróját a véletlen egyik budapesti nagy étteremben közvetlen asztalszomszédságába juttatta a monarchia legnagyobb municiógyárosának. Arról folyt a szó a szomszéd asztalnál, hogy meddig tarthat a háború. A gyáros, mint olyan férfiú, akinek véleménye megfélembizhetetlen, társaságának apodiktice kijelentette, hogy a háborúnak 1915. februárjában véget kell érnie, mert a mai hadviselés munició-pazarlásánál egy félév alatt minden nyersanyag elfogy. Hat hónap leteltével bezárhatják kapukat Európa összes lőszer-gyárai. Azóta többször elmúlt hat hónap és februárt is háromszor liferált a kalendárium, de a háborúnak még mindig nincs vége, a nyersanyag pedig nem fogyott el, amiből a municiót gyártják. A szóban forgó gyáros szegényebb lenne néhány tucat millióval, ha proféciája valóra vált volna. Három esztendő után ma kaptuk az első akceptálható hírt a béke eljövételéről. Abból az irányból jött az első fecske, ahonnan vártuk: Oroszország felől. Szívesen látjuk a kedves kis madarat és örömmel, vágyakozva hiszünk, hogy ezuttal csakugyan meghozza a tavaszt.

— **Ministeri értekezlet.** Budapestről jelentik: Ma délelőtt 10 órakor Wekerle elnöklésével a miniszterelnöki palotában miniszteri értekezlet volt, melyen a kormány valamennyi tagja résztvett.

— **Pallavicini György őrgróf — százados.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Pallavicini György őrgróf miniszterelnökségi államtitkárt, tartalékos főhadnagyot, századossá nevezte ki.

— **Halálba az adósságok elől.** Bécsből jelentik: Mauthner István lovag tegnap este a Grand Hotelben lévő lakásán agyonlőtte magát. Azt rebesgetik, hogy Mauthner igen nagy adósságok elől menekült a halálba. Mauthner nagy tételekben kártváltott és állandóan sokat vesztett a tőzsdén is. Bécsi lapok — a család ogyenes kérésére — egy szóval se emlékeztek meg az öngyilkosság okáról, csak a halálhírt közlik. Az öngyilkos lovag, a tengerészeti hatóság udvari tanácsosa volt, a ki mint osztrák honvédségi főhadnagy teljesített katonai szolgálatot.

— **Adományok.** Grallert Rezső 50 kor. özv. Fábrián Lászlóné 30 koronát adományoztak a Vörös kereszt Egyesületnek, Fábry Sándor dr. ravatalára szánt koszoru megváltás címén. Mindezen adományokért halás köszönetet mond Vársárhelyi Janka elnöknő és Hász Erzsébet alelnöknő.

— **Az aradi román püspök adománya.** Egy fővárosi lap írja: Pap János aradi görög keleti román püspök az egyházmegye pénztáránál negyedmillió korona összegű alapítványt fizetett be, hogy abból Belényesen árvaház létesíttessék, melyben a háboruban elesett görög keleti román lelkészek és tanítók árvái kellő nevelésben részesüljenek.

— **Ejegyzés.** Glück Adolf Budapest, eljegyezte Feuerstein József erdőkezelő leányát Linuskát Konopról.

— **Az orosz foglyok tömeges elvonása ellen.** A képviselőház mai ülésének szünete után megállapították a holnapi ülés napirendjét, majd Radvánszky Antal báró sürgős interpellációban szóvá tette, hogy az orosz hadifoglyok nagyrészt elvonták a mezőgazdasági munkától. Intézkedést kér a mezőgazdasági munka meggátlását előidéző eljárás ellen. Mezőssy Béla földmívelési miniszter kijelentette, hogy készséggel el fog járni, hogy ne forduljon elő olyan munkaerő-elvonás, amely a mezőgazdaság zavaratlan menetére szükséges. Miután a választ tudomásul vették, az ülés véget ért.

— **Adomány.** Özvegy Végh Aurélné az Aradi Újságírók Egyesülete Fábry Sándor dr. alapjára ötven koronát adományozott.

— **Jelentkezés a városi étkezőbe.** Arad sz. kir. város közéleti bizottsága elhatározta, hogy a téli időszak beálltával a szegényebb sorsú lakosság részére közös étkezőket állít fel, hogy jegyek ellenében mérsékelt árak mellett meleg ételeket fognak kiszolgáltatni. Mielőtt ezen terv végrehajtható lenne, szükségünk volna tájékozódni afelől, hogy körülbelül hányan öltajtanának ezen részt venni. Felkérem tehát mindazokat, kik esetleg hajlandók volnának a közös étkezésen résztvenni, hogy ezen igényüket akár levelező lapon, akár személyesen a közéleti bizottság hivatalába jelentsék be. A bejelentés nem kötelező. A közéleti bizottság vezetője. Nem ártana, ha a hivatal előbb tájékoztatná a közönséget, hogy milyen étkezést ervez és milyen árat, mert sok ember azt hiszi, hogy a városi étkező csak oly népkonyhaféle lesz és ezért húzódzik tőle.

— **Ellopták a 29. honvédgyalogezred zenekarának felszerelését.** A salzburgi rendőrhatalóság értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy az ottani vasúti állomáson feltörték egy vasúti kocsit, amelyben a 29. honvédgyalogezred zenekarának felszerelése, trombiták, hegedők, dobok voltak, amelyeket elloptak. A kár huszezer korona.

— **Kifosztottak egy ékszerüzletet.** A máramaroszigeti rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy tegnap virradóra feltörték Davidovics Adolf ékszerész üzletét és teljesen kifosztották. Kétszáz ezer korona értékben különböző ékszereket vittek el.

— **A Winterri-estély elmarad.** A Lyra hangversenyigazgatóság ma a következő sürgőnyt küldötte Aradra: Winterri sajnós megbetegedett, kérem az estét néhány nappal elhalasztani. Ennek következtében a Gyermekfelruházó Egyesület értesíti a közönséget, hogy a Winterri-estély dátumát néhány nappal kitolja és a hangverseny napját már holnap közölni fogja. A megváltott jegyek természetesen érvényben maradnak.

— **Vásárlási igazolványok visszaszolgáltatása.** Felhívom mindazokat, kik burgonya vásárlási igazolványt vagy sertés hizlalás céljából tengeri vásárlási igazolványt váltottak, de ezen az alapon burgonyát vagy tengerit beszerezni nem tudtak, hogy a kiváltott vásárlási igazolványt a közéleti bizottság hivatalban haladéktalanul szolgáltatásuk vissza, mert különben sem burgonya jegyet, sem pedig a legközelebbi alkalommal zsirjegyet nem fognak kapni. A közéleti bizottság vezetője.

— **Koszorumegváltás.** Zinner Béla és neje Fábry Sándor dr. ravatalára szánt koszoru megváltás címén 30 koronát adományozott az Aradi Gyermekfelruházó Egyesületnek.

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 3 órakor.

Nem tartóztathatnak fel az olaszok.

Budapest. A Pester Lloyd haditudósítója jelenti a sajtóhadiszállásról: Diaz tábornok a szintén jelentékenyen megrövidült olasz fronton igen nagy erőket gyűjtött össze. Ez a körülmény, valamint a téli alpesi háboru nehézsége magyarázza meg, hogy az ellenség ellenállást kísérel meg. De csak látszólag lassult meg a mi győzelmes támadásunk tempója. A szövetségesek abban a helyzetben vannak, hogy a vállalkozásuk eredményét megvárhatják, mert ezzel megóvják erejüket a korai elhasználástól és veszteségeik is kisebbednek anélkül, hogy a végső célból és sikerből valamit is feladnának. A látszólagos szünettel felhasználják a módot, hogy összeköttetéseiket kiépítsék.

A látszólagos megállás a Piavenál nemcsak a rendes és az ellentámadásokkal szemben védett előhaladást a hegyekben támogatja, hanem lehetővé teszi, hogy a sikság

etapp-területeit várszerűen kiépíthessék. A helyzet nagyjában a következő:

Az alsó Piaven mindkét részről erős haderők állnak egymással szemben. A centrumban (hegyekben) az oldalozó oszlopok tervszerűen nyomulnak előre. Krausz tábornok déli szárnya itt már a hegyek kijárait érinti s itt voltak a legujabb sikerek fontos magaslati állások elfoglalásával. A másik szárnyon a Hétközségnél az olaszok macsul és hiába fáradoznak, hogy oldalozó manővrozásukat hatalmas támadással a Brentától nyugatra megakadályozzák.

Madrid. Az *Imperial* című lapnak jelentik: Rómában az olasz front helyzetét kríkusnak tartják. Beismerik, hogy az olasz hadsereg és a rendelkezésre álló entente-segítő erők a központi hatalmak előnyomulását feltartóztatni képtelenek.

— **Főhercegek fiakkeren.** Lapunk egy barátja írja a következő sorokat: Egyszerű fiakkerben mentek és jöttek Izabella királyi hercegi családjának tagjai a multkor Pozsonyban — második otthonukban — egy diszeládásra. Izabella hercegasszony mostanában Pozsonyban közönséges bérkocsin jár, még lakáj sem ül a bakon, szürke ruhás, kemény kalapos kocsis hajt és a fenséges asszony, a leányai épp olyan egyszerűen ülnek, szállnak fel és le a kocsiból, mint más polgári ember, akinek dolga van és nem ér rá gyalog járni. Nem látni most a csodás könnyű, hercegi koronás udvari fogatokat, a lila takarós, ezüst veretes szerszámú éjfékete paripákat, a bakon nem ülnek cillinderes, beretvált képű, kitiintetemes udvari lakájok a királyi hercegi család szerényen, feltűnés nélkül jár-kei a városban, bevásárol, kórházakat látogat, jótékonykodik. Frigyes kir. hercegek nem tartják illőnek most a pompát, a fényes külsőségeket, amikor a népek nagyrésze gondokkal terhelt, amikor órák hosszat állanak a rosszul öltözött szegény asszonyok az esőben egy kis krumpliért, fél liter tejért. Soha annyi oka, joga nem volt a Habsburgoknak a büszkeségre, mint most. Soha olyan tűndöklően nem ragyogott az uralkodóház csillaga, mint a nagy háboru alatt. Minél tovább megyünk a háborus években, annál több fény, dicsőség, hatalom száll rájuk és ránk is és a Habsburgok értették is mindig a módját a spanyol etikett gyönyörű fényét maguk körül ragyogtatni. Egy udvarnak sincs olyan kocsis és loállomány, mint a Habsburgoknak és mégis, ők most félretettek minden diszt. Egyszerű bérkocsin mennek, ha sürgős dolguk van, fiakker viszi őket a diszeládásra, ahol kiöltözködik mindenki. A Habsburgok csak fiakkeren járnak most, egyszerűen, szerényen, tapintatosan, de ez a cselekedetük feltűnőbb, pompásabb, mint ha a bécsi császári istállók legaranyozottabb diszkocsijain járnának.

— **Becsületsértés a dohány miatt.** Kárl Ádám és Illés Jánosné osszu időn át mint jó szomszédok éltek egymás mellett. Soha nem volt köztük semmiféle differencia, soha nem veszekedtek, míg egyszer csak a mostani nagy dohánynevelés miatt kitört köztük a háboru ság. Kárl Ádámról ugyanis azt állította Illés Jánosné, hogy egy fél zsák dohányt elloptott. Kárl Ádám a sértésért feljelentette Illésné a járásbíró előtt, amely ma tárgyalta az ügyet. Az egykoron jó szomszédokat a bíró négyezer szőlivotta fel békülésre, amiről egyik fél se akart hallani. A tanúk igazolták, hogy Illésné tényleg megvádolta Kárl Ádámot, amiről a bíróság 5 napra átváltoztatható 50 korona pénzbírságra ítélte.

— **A legujabb lakbérrendelet** kapható Pichler papírkereskedésében (Bohus-palota.)

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi Anyavédő Egyesület segélyezésére: Feltöti körjegyzőség 16 kor. 94 fillért. Néhai Fábry Sándor dr. ravatalára szánt koszoru megváltása címén: Aradi villanygyár r. t. 100, Gelényi Sándor és neje 30, Virág Károlyné Petrozsény 5 koronát juttatott. Az adományokért ez uton is hálás köszönetet mond az aradi Anyavédő Egyesület nevében Kintzig Jánosné elnöknő, Keller Lajos ügyv. főtitkár.

— **Agyonvert és kirabolt csempész.** Rémgénybe illő rablóvilkosság történt a Fogarashoz közel fekvő oláh határon. Katona Ananié lissai utkaparó, aki köztudomás szerint évek óta foglalkozik csempészettel, a mult heten elindult a havasokon át Romániába. Kaona 12.000 koronát vett magához, állítólag azért, hogy azért juhokat vásároljon és három ismeretlen ember társaságában nekiindult a hegyeknek. Egy-két napig semmi hír sem érkezett Katonáról, azonban a falubeliek és az eltűnt ember hozzátartozói nem tulajdonítottak ennek semmi jelentőséget, mert máskor is megtörtént, hogy Katona, aki kitiünően ismerte a Romániába vezető hegyi utakat, napokra eltűnt hazulról. Ezuttal azonban tragikus oka volt az utkaparó távolmaradásának. Az arra járó emberek ugyanis holtan találtak rá Katona Ananiére és a breázai havasi átjárónál, román területen. Az utkaparót, amint ez világosan megállapítható, baltával agyonverték és a nála levő 12.000 koronát elrabolták. Nagyon valószínű, hogy a tettesek azok az emberek voltak, akik Katonát Romániába kísérték. Ezek nyilván tudták, hogy az utkaparó nagyobb összeg pénzt vett magához és az elhagyott havasok között könnyűszerrel végeztek áldozatukkal. A bnsói kir. törvényszék vizsgálóbizottsága kiszállt a helyszínére, miután azonban megállapította, hogy a rablóvilkosság romániai területen történt, az ügyet áttette a Romániában székelő illetékes bünygi hatóságokhoz.

— **Fekete lista.** Lassankint mindenféle szervezet, testület, egyesület és érdekeltség a hadikölcsön szolgálatában áll. A hatóságok, a bankok, egyesületek, színházak és központok utján most megmozdultak az iparkamarák, amelyek rendkívül kiterjedt érdekeltségükkel igen jelentékenyen szaporíthatják a hadikölcsön végleges eredményét. A hetedik hadikölcsön sikerét akarja szolgálni az a debreceni javaslat is, amely a hadikölcsönre nem jegyzők névsorát akarja összeállítani. Ez az ötlet nem először merült már fel, de kétségtelen, hogy most egészen közel vagyunk a megvalósulásához. Ha előbb vagy utóbb, de semmiesetre sem maradhat el ez a fekete lista, amely a tehetős és hadikölcsönre még nem jegyzők névsorát fogja

feltüntetni és amely ezeket a hazafiatlan embereket ki fogja tenni a méltó megvetésnek.

— **Könyvtárakat,** hangjegyeket és festményeket vesz *Kerpel.*

Pénztáros és munkásleány.

(Feltüggesztett ítélet.)

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Egy aradi magántisztviselő: Reimer István állott ma a járásbíró előtt becsületsértés vétségével vádolva. A cvikkeres, nagyon ideges tisztviselő, a Hungária Textilgyárban van alkalmazva, ahol egy szombat esti bértetés alkalmával súlyos szavakkal sórtogott egy munkásnőt.

A mult hó 27-én történt, hogy a gyár munkásai bérüket vették fel. A helyiségben nagy láрма volt és az alkalmazottak egyszerre járultak a pénztárnok elé, hogy fizetésüket felvegyék. Mindenki szeretett volna már a bérfizetésen tulleni, zajongtak, futkároztak és viselkedésükkel még jobban ingerelték Reimer pénztárnokot. Már beakonyodott, mikor a névsorolvasásnál Pópa Mária munkásnőre került sor. A munkásnő, aki kizárólag az ábécében az utolsó betűk közt levő Pó betűnk köszönhetett, hogy ily későn kapja a fizetést, mikor nevét hallotta, örömmel kiáltott fel:

— Hála Istennek, hogy rám kerül a sor, legalább már menetek — mondotta.

Reimer István, aki igen rosszul beszél magyarul és ezenkívül roppant ideges, az hitte, hogy Pópa Mária valami bántó megjegyzést tett, önmagából kikelve és feldulva tormedt a munkásleányra:

— Kuss, te...

Reimer olyasmiket mondott a munkásleány, amiket nem lehet ideiktálni és amiről ugy szokás megemlékezni, hogy reprodukálhatatlan kifejezések.

Pópa Mária nem tért egyszerűen napirendre a sértés felett, hanem feljelentette a pénztárnok urat a járásbírósnál, ahol Zih József járásbíró ma tárgyalta az ügyet.

Elsőnek Reimer pénztárnokot hallgatták ki. A pénztárnok ijedten és sápadtan állt a bíróság előtt és váltig tagadta, hogy ő megsértette volna Pópa Mária. Egyébként nagyfokú idegességével védekezett.

— Lehet, hogy erősebben szóltam Pópa Mária, — vallotta — de azt tagadom, mintha én a nekem imputált szavakat használtam volna.

Beszólították Pópa Mária munkásnőt. A bíró mindenekelőtt azt kérdezte Mária, nem volna-e hajlandó a pénztárnok urnak megbocsátani?

— Szó sincs róla — felelte Mária komoly indignáltéssal. A pénztárnok ur engem ugy megsértett, munkásnőtársaim előtt annyira megalázott, hogy nem bocsáthatok meg neki.

Pópa Mária Zih bíró szembesítette Reimer István pénztárnokkal, aki tagadta a becsületsértés vétségét. Mária ekkor a pénztárnok felé fordult és kijelentette:

— Igenis, azt mondotta nekem a pénztárnok ur, hogy: Kuss te...

Zih bíró megkérdezte ezután a pénztárnokot:

— Mit szól a főmagánvádló határozott állításához?

— Tagadom, hogy az inkriminált kifejezéseket használtam volna.

A bizonyítási eljárásra került a sor. Jöttek a munkásleányok, akik valamennyien igazolták, hogy Reimer azon az este valóban megsértette Pópa Mária.

A bíróság bünynek mondotta ki Reimer István pénztárnokot a becsületsértés vétségében és ezért hat napra átváltoztatható 60 korona pénzbírságra ítélte és az összes költségekben elmarasztalta. Tekintetbe vette a bíróság azonban azt, hogy a pénztárnok nagyon ideges ember és a katonaságtól is súlyos idegbetegsége miatt bocsátották el és így a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

OLVASSA NAPONTA

az „Aradi Közlöny“ apróhirdetéseit. Hétköznap 50—60, vasárnap és tinnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny“-ben. —

Paralitikus gyáros üzletei.

(A legnagyobb osztrák szövőgyáros pere.)

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécsből jelentik: Előkelő kereskedői körökben nagy feltűnést kelt egy kártérítési per, amelyet egyik legnagyobb reichenbergi cég főnöke indított Ausztria legnagyobb textilgyárosa, Pollák Oszkár ellen. Siner Emil reichenbergi nagykereskedő a gyárost 203,226 korona kártérítésért perelte és pedig azért, mert ez másfél millió koronára kötött kötetést nem szállított és így neki az említett összeg erejéig kára keletkezett, elmaradt haszon címén.

A gyárost képviselő ügyvéd a legnagyobb felháborodással utasította vissza, a megtartott tárgyaláson a reichenbergi cég követelési keresetét, amelyet nemcsak alaptalannak, hanem rosszhiszeműnek mondott, mert egész Ausztriában tudják, hogy az osztrák iparnak büszkesége, Pollák Oszkár elmeógyógyintézetben van előrehaladott agylágyulás miatt. Szakkörökben — mondotta —, már egy évvel ezelőtt, amikor Siner vele a másfél millió koronás kötetést megcsinálta, ismeretes volt, hogy a kiváló nagyiparos súlyosan beteg. Ezt annál is inkább kellett volna tudnia, mert egyútt nyaralt Pollákkal a Semmeringen és tanuk állítása szerint már akkor fel kellett tűnnie mindenki előtt az elmezavarnak. Magának a felperesnek is azt mondotta többek között Pollák, hogy a legmagasabb katonai és főúri körökkel érintkezik és hogy legjobb barátja Dankl vezérezredes.

Előtte is eldicselkedett avval, hogy egy magyar grófnővel van viszonya, továbbá hogy Hindenburg tábornagtól lovakat kap ajándékba, végül, hogy az amerikai kormányval több millió korona erejéig szállítási szerződéseket kötött. A jóakaratu barátok maguk figyelmeztették a gyáros családját ezekre a szomorú dolgokra sezek közbelépésére került Pollák orvosi kezelésbe és a szakértők véleménye alapján egy elmeógyógyintézetbe. Az ügyvéd végül ama véleményének adott kifejezést, hogy a felperes büntetendő cselekményt követ el, amikor kártérítés címén indít pert.

— Azt merem állítani — szólott — hogy a zsarolásnak kritériuma fedezhető fel Siner eljárásában, amennyiben bizonyára abban a hiszenben él, hogy a sokszoros milliomos gyáros családja, csak hogy szerencsétlen fejének sajnálatos állapota ne tárgyaltassék a nyilvánosság előtt, majd valami zsiros egyezséget ajánl fel. A felperesnek tudnia kellett, hogy Pollák abban az időben már teljesen beszüntette gyárainak üzemét és a kész áruaktár, mely ugyan több millió koronára rugott, a hadsereg tulajdonát alkotta, mert azt rekviálta. Ezt szakkörök tudták és a felperes is ezek közé számítandó.

A bíróság úgy határozott, hogy az ítéletet írásban közli a felekkel.

Affér egy cigaretta körül.

(Ha a kapitánynak nincs tüze.)

Ófelsége tiltotta ugyan a tiszt uraknak a párbajozást, de azért affér-ek mégis csak keletkeznek a tiltó rendelet ellenére is. Pedig a király igen nagy ur és igen nagy hatalom, de mintha egy pár szép leány szem még ezzel a nagy hatalommal is versenyre menne kelni.

A Vadászkiért étterem egyik asztalánál előkelő társaság vacsorázott: négy bájos nő, közöttük két fiatal leány, az aradi társaság két ismert szépsége; a garde tisztjét pedig szintén a társaságnak egy ismert férfi tagja töltötte be. A két szép asszony, s a két fiatal leány a kedélyes vacsora hangulatában a legszebb látványosság volt, s a zsufolásig megtelt étteremnek ők voltak diszkrét központjai. Minden szem lopva, titkon őket nézte, bennük gyönyörködött, az ifjúságokban, a szépségükben, a fel-fel hangzó kacagásukban mely egy rüpködött az asztalok fölött, mint egy méztől becsipett pillangó. A dosszert után kedélyes történeteket mesélt el nekik a társaság egyetlen és irigyletű férfi tagja, mert a jó kedv mindinkább élénkebb lett, s a hölgyek egész otthonosan cigarettákat vettek elő az apró aranyetűj-kből s rágyújtottak.

A szomszéd asztalánál tisztiek mulataik. Talán épen a frontról jöttek, s a meleg teremben, pezsgős poharak között, cigány zene mellett épen arról álmodoztak, hogy mennyivel jobb az, ha ilyen szomszédosága van az embernek, mint ha egy olasz vagy orosz ezred alkotja ezt a szomszédoságot.

A cigány a legujabb nótát zendítette rá, hogy azt mondja: — Nem jó nekem, katonának lenni, Nem sokára haza fogok menni, Tizenégy napig se leszek azzal készen: Mindig csak a babám szemét nézem . . .

A primitív kis dal hangulatot teremtett az asztalok között. A kis leányok piros szájában síseregve égett a finom cigarett, a tiszt urak pedig sűrűn ültették a pezsgős poharakat. A nóta ütemére egy-egy kis borzas fej meg-meg remegett, egy-egy sarkantyú meg-meg pengett.

Aztán elhallgatott a cigány. A tiszt bluzokból előkerültek a cigaretta tárcák, a cigaretták már ott voltak a fogak között, mikor kiviláglott, hogy egyiknél sínes gyufa.

— Pincér! Pincér! Kiáltoztak a katonák. De hát, hol lehet kapni egy pincért, amikor szükség van rá? Sehol. Itt sem lehetett.

Ekkor fel állt a tiszt asztaltól egy markás, vilárszántotta arcú katona s fesztelenül oda lépett a szomszéd asztalhoz, megállt az egyik mosolyogva cigarettázó kis leány előtt, meghajította magát és — tüzet kért.

A kis leány meglepődött, de azért oda nyújtotta a cigarettáját. A kapitány ismét meghajította magát s a következő pillanatban már vigan füstölgött a tiszt asztal minden cigarettája.

A másik asztalán azonban egyszerre megszűnt a jó kedv, a hölgyek vették prémes kabátkaikat s a kísértő férfivel együtt eltávoztak.

Pár perc múlva két ur telepedett le a tiszt asztalához. Feltűnés nélkül ment a dolog, az étteremben senki sem sejtette, hogy egy affért intéznek most el az egyik szomszéd asztalánál.

— Magyarazatot jöttünk kérni, kapitány ur.

— Rendelkezésükre állok uraim, mire nézve?

— Ön tüzet kért a szomszéd asztalánál ülő hölgytől, akit nem ismert, holott ugyanannál az asztalánál egy férfi is ült.

— Valóban, igaz, tüzet kértem. Sem nekem, sem bajtársaimnak véletlenül nem volt gyufánk. A háboru számizte a vendéglők asztalairól a jól ismert apró skatulyákat. A cigaretta a szánkban volt, pincér sehol a láthatáron. A szomszéd asztalánál egy gyönyörű leányka cigarettázott: miért ne kértem volna tőle tüzet? Még soha sem hallottam, hogy valaha valaki megbántódott volna azért, mert az utcán, vagy vendéglőben, vagy akárhol tüzet kértek tőle.

— De férfi is volt az asztalánál, kapitány ur, attól is kérhetett volna tüzet.

— Lehet, de isten bizony nem láttam. Kérdezze meg akármelyik társamat, látta-e, hogy annál az asztalánál férfi van? Négy olyan gyönyörű hölgy mellett, ki látta meg egy férfit. Egy bájos

kis leányt láttam csak, aki cigarettázott. Látja kérem, még be se akartam mutatkozni, mert akkor úgy tűnhetett volna fel, hogy — tolokodtam. Még a látszatát is el akartam kerülni ennek. Egyébként nyugtassák meg a megbizójukat: nem akartam sérteni, meg se tudnék bántani egy nőt, még ha kevésbé volna is szép, mint az a kis leány volt. S hogy be is bizonyítsam, mennyire nem akartam megbántani a cigarettázó kis leányt, elmondom önöknek, hogy nekem — egy épen ilyen koru leánykám van, aki épen ilyen szenvedélyesen cigarettázik, s ez jutott eszembe... S ha holnap itt látják majd mellettem a kis leányomat, ne felejtsek el urak megmondani a szóban levő fiatal hölgynek, hogy egy cigarettázó kis leány és a cigarettázó papája szívesen üdvözlik a kapott cigarettát tüzetért...

A londoni kéjgyilkosok.

Letartóztatta a rendőrség a tetteseket.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Hágából jelentik: A hasfelmetsző Jack the Ripperst stílusában elkövetett kéjgyilkosság — amelyről az Aradi Közlöny mai számában írt — még most is izgalomban tartja Londont. Mint rendesen, úgy ezuttal is, hirtelen minden városrészből egyremásra jelentenek hasonló híreket, de egyik sem bizonyul valósnak. Az izgalom valószínűleg csillapulni fog, mert a rendőrség megtalálta a megsemmisített női test végtagjait. Előkerítették az áldozat fejét és lábait.

Ezután már sokkal könnyebb lett a rendőrség munkája és csakhamar bebizonyult, hogy az áldozat csakugyan Gerardnak, egy francia alattvalónak a felesége, aki a gyilkosság idején még Franciaországban, a Chemin des Dames arevonalon, a lövészátokban teljesített szolgálatot és onnan utazott Londonba. A detektívek, mikor átkutatták Gerard asszony lakását, olyan nyomot találtak, amely Charlotte Streebe vezetett. Itt lakik egy alacsony, kopott házban egy férfi és egy nő, akik a rendőrség kérdéseinek keresztüztüében ellentmondásokba keveredtek. A férfi mészáros, éppen úgy, mint Gerard asszonynak az a barátja, akit a gyilkosság gyanúja alatt letartóztattak, de most már szabadlábra helyeztek. Az asszony, aki mint házvezetőnő volt bejelentve, belga származású, a férfi francia. A rendőrkutyák a lakás alatti pincében egy elásott ládát fedeztek fel, es ebben torgács között egy női fejet és végtagokat találtak. A testrészek egy eddig még meg nem állapítható fehér porral vannak beborva és valószínűleg ennek az eljárásnak az volt a célja, hogy gátolják a feloszlásnál a szag keletkezését. A rendőrség azt hiszi, hogy most már kézrekerítette a tetteseket.

A fej, törvényszékvizsgálattól kintűnik, hogy Gerardné tompa eszközökkel, koponyájára mért több ütéssel ölték meg, a karokon és lábakon talált karcok azt bizonyítják, hogy erősen védekezett. A fejet még akkor vágták le, amikor a halálos dermedtség nem állott be, a végtagokat ellenben sokkal később. A tettesek rendkívül ügyesen és tisztán dolgoztak. Az áldozatnak feltűnően szép és hosszú szőke haja ugyancsak a fal mellett feküdt a ládában. Vajjon a gyilkos azért vágta-e le, mert a hulla feldarabolásában gátolta a haj, vagy pedig az élő asszonyt fosztotta meg fejének diszétől, még nincs tisztázva. Ha ez utóbbi volna a tény, akkor ez is amelleit szólna, hogy kéjgyilkosság történt.

KÖZGAZDASÁG.

Lánczy Leó a tőzsdereform ellen.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A tőzsdereform bukására jellemző, hogy irányadó bankvezérek elkeseredetten sürgetik a budapesti tőzsde szabadságának visszaállítását. Lánczy Leó tegnap este magántársaságban nyilatkozott, ahol bankigazgatók és a plutokrácia előkelő tagjai szoktak találkozni, nagyobb csoport előtt megszólította a tőzsdevezetőség egyik tagját s előtte indulatos hangon a következő kijelentést tette:

— Nem járja, amit csináltok, tönkre teszitek a budapesti tőzsdét, tegyék már félre a rendszabályokat, melyek csak zavargásokat és nyugtalanságot okoznak. Hogy jövőre én ahhoz, hogyha én ezer darab papirost akarok venni, azt okvetlenül a ti kinevezett ügynökeitek által vehessem és ne vehessem én a nyílt piacon akármilyen tőzsdetag utján. Ez a tőzsde szabadságának korlátozása, amit nem lehet fenntartani. Ha sürgősen nem cselekedtek, lejárátokat magatok és ami még nagyobb baj, lejárátótok a budapesti tőzsdét.

Lánczy nyilatkozata a társaságban nagy feltűnést keltett.

Budapest. A tőzsdetanács tegnap rendkívüli közgyűlés egybehívását határozta el. A határozat következtében a tanács ma felszólította az Értékpapirkereskedők Egyesületét, hogy a holnap délután tartandó szakértekezleteken jelenjenek meg. Azt hiszik, hogy újabb kompromisszumok segítségével le lehet csendesíteni a tőzsdetagok nyugtalanságát, úgy, hogy mire a rendkívüli közgyűlésre kerül a sor, mindenki megbékéljön. Hiszik, hogy köcsönös engedékenységgel el lehet majd intézni a felmerült ellentéteket.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Tekintettel a bizonytalan helyzetre a tőzsdereformot illetően a hangulat ma is igen lanyha. A legtöbb értékben visszaesés volt. A mai legalacsonyabb és legmagasabb kurzusok a következők voltak: Magyar Hitel 1265—1292, Osztrák Hitel 898—922, Agrárbank 978—998, Fabank 898—931, Hazai bank 625—627, Kereskedelmi bank 5850, Magyar bank 890—902, Salgótarjáni kőszénbánya 1090—1140, Rimamurányi vasművek 1060—1087, Fegyvergyár 1020—1030, Clotild vegyipar 610—615, Nasic tanin-gyár 3250, Osztrák-iragyar államvasutak 995—1022, Adria tengerhajózás 1900—1950, Atlantika 1575—1650.

Megdrágítja a kormány a cukrot.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésén a delegátusok megválasztása után, amelyről lapunk más helyén számolunk be, a cukoradóról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Bakonyi Samu előadó referálta a törvényjavaslatot és elfogadásra ajánlotta.

Polónyi Géza a javaslat ellen szólalt fel. Kifogásolta a gyorsított törvényalkotást. A fogyasztási adó felemelése antiszociális, mert a szegényebb néposztályt sújtják vele.

Wekerle Sándor miniszterelnök a fogyasztási adó antiszociális mivoltára nézve kijelentette, hogy aki Magyarország pénzügyeit rendbe akarja hozni, annak ott kell megfogni a kérdést, ahol lehet, mert kitolni a kérdés rendezését és azt a jövő országgyűlésre bízni, nagyon vesze-

delmes dolog. A cukorfogyasztás nem oly nagymérvű nálunk, mint más országokban. A cukrot a tehetősebbek és nem a szegény néposztály fogyasztja. Ennélfogva a javaslat nem antiszociális, mert a cukoradót a tehetősebbek fizetik. A cukoripar megvédése elsőrangú országos érdek. Kéri a javaslat elfogadását.

A törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták. Ezután szünet következett.

— Délmagyarországi küldöttség Mezőssy-nél. Arad, Csanád és Temesvármegye gazdaközségének érdekeltsége — mint tudósítónk telefonálja — ma nagyobb szabású küldöttséggel tisztelgett Mezőssy Béla földművelésügyi miniszternél ama kérelemmel, hogy a miniszter tegyen változtatást a cirokrendeleten. A küldöttségben Aradmegyét Rostóczy Ferenc, a csanádi püspöki uradalom jóságigazgatója képviselte. A küldöttség szónoka Blaskovich Ferenc kanonok volt, aki arra kérte a minisztert, hogy ha már a cirkot szabaddá tenni nem lehet, legalább emelje fel az árakat. Kérte továbbá, hogy a kormány ne gördítsen nehézségeket a rendelet előtti kötések lebonyolítása körül és hogy az árakat, melyek jövőre érvényben lesznek, már most állapítsa meg a kormány és közzölje azokat minisztérium végett jóelőre a gazdákkal. Mezőssy miniszter kijelentette, hogy a rendeleten változtatni nem áll módjában. Azt a hadügyminiszter egyenes kívánságára adta ki. Különben pedig meggyőződése, hogy a gazdák a mai árakra sem fizetnek rá. A cirokmagot sör gyártására használják fel s ha ez a külföldön is el fog terjedni, úgy ez bő kárpótulásul fog szolgálni jövőben a gazdáknak.

Nem sikerült az angol áttörés

Berlin, november 22. (Hivatalos) A nagylóhadiszállás jelenti: Nyugati harc-tér:

Rupprecht trónörökös hadcsoportja Flandriában a tüzérségi harc nyugtalanító tüzelésre szorított, amely csak este felé vált hevesebbé. Pölkapelle és Passchandaele között, Lenstől északra és a Scarpetól délre, visszavertünk előretörő angol osztagokat. A tegnap reggel Riencourtnál erősen fokozott tüzelésre csak gyenge angol támadások következtek, amelyek tüzelésünkben összeomlottak. Chambaytól délnyugatra a csata tovább tart. Az ellenség gyalogságának és páncélos automobiljainak tömeges harcbevételével és lovasságának előre hajszolásával kísérelte meg, hogy kikényszerítse az áttörést, amely az első támadási napon nem sikerült. A kísérlet meggyőző, jól lehet első vonalainkon túl némi területet nyert nagyobb eredményeket mégsem tudott elérni. Tüzérségünk és géppuskáink hathatós tüzebe fogott és erősen megriktított ellenséges kötelékek vitéz gyalogságunk ellentámadásába ütköztek. A Schelde nyugati partján kivetettük az ellenséget Anneuxból és Fontaine-ból, a keleti parton pedig Rumillytól délre tekvő kiinduló állásaiból üztük vissza. Vonalaink előtt és mögött az egész csatatéren elszórva szétlőtt páncélos gépkocsik romjai hevernek. Ezeknek szétrombolásában repülőinknek és automobilgyűnknek is kimagasló része volt. A sötétség beálltával a harci tevékenység a csatatéren alább hagyott.

A Vendhuilletől délre az ellenség nem ismételte meg támadásait. St. Quentin déli arcvonalán egy erős francia osztag benyomult első vonalainkba. Ellentámadással kivetettük onnan.

A német trónörökös hadcsoportja. Az angol támadásokkal kapcsolatban Cnaonne és Berry au Bac között a franciák is erős előretöréseket kíséreltek meg állásaink ellen, amelyeket rövid megszakítással kora reggeltől az egész napon át tartó heves tüzérségi harc előzött meg. La Ville au Boistól északra-keletre egy francia fészék megmaradt. A többi szakaszon az ellenséget tüzünkkel, ott pedig, ahol állásainkba benyomult, közelharcban vertük vissza. Saját vállalkozásaink sikeresek voltak, foglyokat szállítottunk be. Döhme hadnagy egy ellenséges repülő lelovásával huszonkettedik légi győzelmet aratta. Keleti harc-tér és Macedónia: Nincs különös esemény. Eschwege hadnagy leölt egy ellenséges kötött léggömböt, ezzel huszadik légi győzelmet ért el. — Ludendorff.

Magyar delegátusok.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

A képviselőház mai ülésén a napirend első pontjaként megválasztották a kvóta-bizottság és a delegáció tagjait. A kvóta-bizottság tagjai: Csermák Ernő, Harkányi János báró, Hegedüs Lóránt, Héderváry Lehel, Jankovics Béla, Láng Lajos báró, Landauer Béla, Lukács László, Teleszky János és Springer Ferenc.

A delegáció rendes tagjai lettek: Andrassy Gyula gróf, Bartha Ödön, Bakonyi Samu, Beöthy László, Dániel Ernő báró, Darvai Fülöp, Eitner Zsigmond, Erdélyi Sándor, Hammersberg László, Hegedüs Loránt, Kabos Ferenc, Karácsonyi Jenő gróf, Károlyi Mihály gróf, Khuen-Héderváry Károly gróf, Láng Lajos báró, Lovász Márton, Lázár István gróf, Lorkovics Iván, Lukács László, Madarassy Beck Gyula báró, Melczér Vilmos, Molnár János, Nagy Ferenc, Nikolics Vladimir báró, Okolicsányi László, Pejacsevics Tivadar gróf, Pap Géza báró, Popovics Dusan, Simonyi-Semadam Sándor, Szüllő Géza, Sztérynyi József, Talián Béla báró, Teleszky János, Tisza István gróf, Vojnic István báró, Vojnic Sándor báró, Windischgraetz Lajos herceg, Verner Gyula, Zlinszky István, Zsilinszky Mihály, Póttagok lettek: Almássy László, Antal Géza, Bornemissza Lajos báró, Grelljanovics Guidó, Jakabffy Eimér, Klebelsberg Kunó gróf, Ober Károly, Sipeki Sándor, Vermes Zoltán és Zákó Milán.

MOZI.

* Uránia heti műsora. Péntek, szombat és vasárnap: Harry Piel sorozat A fekete lord.

* A mozi irada hírei. A fekete lord (Harry Piel detektívdráma az Urániában.) Az idei u Harry Piel sorozat második képét a budapesti bemutató előtt ma mutatja be a színház. A szenzációs filmlátra azok közül való melyek bizonyára lázba fogják hozni a közönséget. A nagystílu egyesíti film magában a filmtéchnika minden új ötletét, tükkjét. Harry Piel pedig nagyszerű alakításában minden jelenetben valami trappáns ötlettel ejti bámulatba a nézőt. A színház, mely különös gondot fordít arra, hogy műsorai nivósak legyenek, tudatosan választotta ki a sok detektív-sorozat közül Harry Piel, mert ez a sorozat az, mely minőség és rendezés tekintetében irodalmi színvonalon áll. — Isten ostora. A nemibetegség elleni liga képe, budapesti megjelenés előtt legközelebb az Urániában kerül bemutatásra.

Uj Nordisk-szenzáció az Apollóban. Pénteken mutatja be az Apolló-színház az „Aranyfűt” című Nordisk-filmét. legmélegebb elismerés hangján kell megemlékezni a Nordisk-filmgyárról, amely szinte páratlanul álló békés-séggel állította ki ezt a darabot. Már maga a tény, hogy Gunnar Polnäs, a legkiválóbb és a legnépszerűbb filmszínészek egyike játssza a darab főszerepét, nem mindennapi művészi eseményt jelent. A legnemesebb, legtisztább művészi felfogás nyilatkozik meg Gunnar Talnäs játékában és olyan komoly drámai érték ez, amilyent filmen rég nem találtunk. A másik főszereplő, Erik Houlberg, igazán a drámai művészet magaslatára emelkedik és egy minden ízében átgondolt, leaktanilag is kifogástalan alakítást nyújt, amely megrázó hatásában párját ritkítja. A rendezés is kifogástalan. Mindaz, amit eddig a filmművészet produkált, egyesítve van ebben a képben. A rendezői ötletesség párosul ennél a filmmel a nemzeti színház ambícióval, hogy a legszebbet alkossa. Az eredmény nem is maradt el, mert alig hogy megindult ez a kép diadalmas körútján, már is bebizonyosodott róla, hogy magasan fölülte áll csaknem minden eddigi Nordisk-alkotásnál.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi november 23-án, pénteken
B. Bérlöt. B. Bérlöt.

Sztambul rózsája.

Operetta 3 felvonásban.

Közdets este fél 8 órakor.

Uj könyvek.

* A Társaság e heti száma címlapján a király életmentőjének arcképét hozza. Képen és írásban emlékszik meg a lap Rákosi Jenő jubileumáról s szenzációs felvételeket hoz az olasz harcokról. A Társaság előfizetési Ára negyedévre 7 kor. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18.

A szerkesztést felel:

STAUBER JÓZSEF.

Csak

Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat

használjunk

a Dunántúli Gazdasági Beszabályozó
és Szeszafinomító Részvénytársaság,
Nagykanizsa gyártmányából, mert

feleltet minden kül-
földi gyártmányt. 4091

A béke küszöbén

1917. október 1-én.

aj előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

As eseményekről napról-napra
a legalaposabb és a legfrissebb
tudósításban számol be az Aradi
Közlöny. Közleményeinek ere-
detisége és érdekessége, valamint
háborus híreinek megbízható-
sága révén Magyarország vidéki
lapjai között az első helyen áll
és mint ilyen a legelterjedtebb,
a legtartalmasabb, legkedvel-
tebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
Negyed évre 9 korona
Egy hóra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Használt ólom

megvételre kerestetik.

10278—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

3310—1917. M. E. rendelés 5. paragrafusa lehetővé teszi, hogy úgy a nem termelők, valamint azon termelők, kiknek szükségletét a saját házi szükségletükre bármely községben termelőknél burgonyát szerezhessek be. Az erre vonatkozó vásárlási igazolványok kiállításával Arad sz. kir. város közvéleményezési hivatalát bizom meg.

Kiállítási díj a közvéleményezési

hivatal személyzeti és dologi kiadásainak fedezésére különként fél fillér fizetendő.

Az étkezési célokra szolgáló burgonya eladási ára 1917. évi november 30-ig különként 22 fillér, melyben bentfoglaltatik a rakodó állomáshoz való szállítási költség is.

A vásárlási igazolványok csak az élelmiszer igazolványok felmutatása után állítandók ki.

Figyelmeztetem a vásárló közönséget, hogy a vásárlási igazolványt azon község főszolgabírójánál, ahol a burgonyát beszerzi, ok-

vetlenül mutassa be, hogy részére a szállítási igazolvány kiállítható legyen.

Ipari, közlekedési vállalatok, köz- és magán intézetek részére vásárlási igazolvány ki nem állítható, mert ezek részére a szükséglet külön fog kiutatlatni. Az erre vonatkozó kérvények tehát a polgármesteri hivatal útján az Országos Közvéleményezési Minisztériumhoz terjeszteni fel.

A termelő által vásárolható, valamint a nem termelők által vásárolható fejadagok a következőleg állapítottak meg:

7. Termelőknél:

Nehéz testi munkások részére fejenként 108 kg., egyéb ellátatlanok részére személyenként 72 kg., cselédek, időszakos munkások részére fejenként 12 kiló, vetőmagra kat. holdanként 900 kiló.

Nem termelőknél:

Nehéz munkások részére fejenként 108 kiló, egyéb ellátatlanok részére személyenként 72 kiló.

Arad, 1917. október 16-án.

Variassy János,
polgármester.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcot vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arotisztátalanságot. **Ára egy tégelynek 2—K.**

Ibolya Doré szappan 4 kor., Ibolya Doré tej 2 K — fill. Ibolya Doré hölgypor 2 K — fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ára 1-korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **EX CITRAS-sal.**

Ára 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárán

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

A szépségápolás titka a felhasznált szappanoszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc- szépitő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1'50 kor. Nagy tégely 2'50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 3 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 7 kor. — fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, róza és testápolóknak. Egy dob. ára 4 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Ideál, orgona, pírós róza, Serail, Uvágja 6 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárán

Arad, Szabadság-tér.

268—1917. végreh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a battonyai kir. járásbírósnak 1917. évi Pk. 372—3. sz. végzése folytán Standard magyar fatermelők részvénytársasága budapesti becég végrehajtató részére 7817 korona 86 fillér tökekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 3626 koronára becsült ingóságokra a battonyai kir. járásbírósnak 1917. Pk. 372—3. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azelőtt törvényes zálogjogot nyertek volna. Kevermesen 717. szám alatt leendő megtartására határidőül 1917. évi december hó 5-ik napján délelőtt 10 órája kintüzetik, amikor a bíróságra lefoglalt faárúk s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzűzés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatomk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztásák.

A törvényes határidő a hirdetésménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Battonya, 1917. évi november hó 21. napján.

Grófi Károly,

8012 kir. bírósági végrehajtó.

26005—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak az új és használt zsákok feldolgozása és forgalomba hozatalának korlátozása tárgyában kelt 3100—917. M. E. sz. rendelete megjelent, melynek értelmében az alább felsorolt cikkek bejelentendők. A jelen rendelet rendelkezései alá esnek az összes mezőgazdasági termények, ipari és bányászati termékek csomagolására használatos, a jutából, pamutból, kenderből, lenből, papírból, valamint azoknak az anyagoknak keverékeiből, vagy az ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból elő állított szöveteiből készült új vagy használt megtöltetlen zsákok.

Arad 1917. október 26.

Green, főkapitány.

Nagymennyiségű használt pléh pánt e l a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny”, kiadóhivatalában.

Kifutófiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábbedozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy győgyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer, finom fűszeres ízű, zsonpító, a gyomorra és belsre jótékony hatású gyakorló gyógybor. Gyomorbetegnek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sóscsv jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1945

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:01
Személyvonat délelőtt . . . 11:18
Személyvonat este 8:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:49
Személyvonat reggel 6:58

HIRDETMÉNY.

A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala a hadijótékonyosság nemes ügyének előmozdítása érdekében a koronázási domb történelmi nevezetességű földjét izléses kivételű üvegkoronába kívánja hozni és az eladásból befolyt jövedelmet a harc téri hős katonák özvegyei, árvái és a rokkantak alapjának gyarapítására fogi fordítani.

Az üvegkoronák mintája hivatalomban megtekinthető és 10 korona árban hivatalom által megrendelhető.

Felhívom a város hazafias közönségét, hogy a nemes célú mozgalmat magáévá tegye, az igen szép kivételű koronázási emlékművet a pénz beküldésével mielőbb rendeljék meg.

Arad 1917. október hó 16.

Varjassy, polgármester.

Fehér, száraz

házi szappant

nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszer-tára

Arad, Andrásy-tér 22. sz.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruháik

kiállítására legelőször PETHIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitünő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasításai 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

932—1917. g. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gellindülő 820. és 825. sz. egyenként öt hold területű városi parcellák bérlete iránt folyó év november hó 26-án d. e. 10 órakor a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban árverést tart.

Kikiáltási ár 820. számú parcellánál holdankint és évenként 35 korona, a 825. számú parcellánál holdankint és évenként 59 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta. a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letéti jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árveré feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1917. évi november hó 12-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

25948—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 188062. szám a. kelt intézkedéssel jóváhagyott 12900—303—913. sz. szabályrendelete alapján azon ház- és telektulajdonosokat, a kiknek házuk előtt a járda, kvezet, vagy aszfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom telkeik előtt a gyalogjárdát folyó évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1½ méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassék el, hogy a víz lefolyó árok vagy folyóka felé 5 cm. eséssel bírjon.

Köteles továbbá a háztelek tulajdonos a gyalogjárók mellett elvonuló vízlevezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és méret szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízlevezető árkokon keresztül a kocsibejáratnál hidat építeni s azt folyton jókarban tartani.

Akik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 4 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntettetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizálása ez idő szerint igen kiesiny. ajánlom, hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizálás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizálás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Arad, 117. október hó 17-én.

Green, főkapitány.

Használt csomagoló papír megvételre keresetetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítottuk.

Minden szó hirdetéséért 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 2 koronára.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vehetők fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazást keres.

Egy fiatal
gazdász, állást keres. Cim Hacs Emil. Arad. 8006

Hadmentes
kereskedéséért, fűszer- és csemegé szakmában, azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 8007

Jobb megjelölést
32 éves nő, magános urhoz gazdaságnak vidékre ajánlkozok. Háztartás minden teendőjét végzi. Tossai Kálmán, Mezőkovácsháza, Kaszinó. 8009

Alkalmazást nyer.

Parfekt
német tanítónőt keresek 1/2-ig sétára. Ajánlatot „Parfekt” jellegű kiadóhivatalba. 8008

Béresgáncs,
hosszabb gyakorlattal rendelkező, katonamentes, keresetük melletti belépésre. Gézama: Jori bérzárásában, u. p. Tamasfüves. 7942

Gyökerelt gyerekek,
állandó alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet délután 5-7 óra között. 8000

Nyomdász-tanulónak
felvételt két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

Hivatalnok
keres azonnali egy különbejárta butorított szobát, lehetőleg a Szabadság-tér és Andrássy-tér közelében. Cim a kiadóban. 7994

Keresők
négy-öt szobából álló, Irodának megfelelő helyiséget, esetleg azonnali igénybevehető mellett, lehetőleg belvárosban. Ajánlatokat „Iroda helyiség” jellegű kiadóban kerünk. 8008

Vétel és eladás.

Hemek,
finom vagy kiváló, házhoz szállítva. Megrendelő Szent Pál-utca 14. szám alatt. 8010

Éindó
részben teljesen új csecsemő kalengye. Hindenburg-ut 13. sz., I. em., az állomásnál szemben. 8011

Éindó
egy jókarban lévő téli utazóbunda és lábcsák, Újváros, Rákóczi-ut 177. 8016

Teljesen új
gramofon 41 drb. lemezzel eladó. Bővebbet Boros Béni-tér 25. 8017

Hagyományot
makói óriás, valamint petrosselyem és egyéb magvakat, ugyancsak édes nem termények, melyek csatolási képességért, fajtisztaságért felelősséget vállalunk, legelőször napi áron szállítunk. Foghagyományt maximálisan, terméket piaci áron adunk el. Arad, Magyarországi Értékvédelmi Társaság, Makó. 8021

Hogyan élünk?
Hogyan viselkedjünk? című könyv kapható Deák Béla könyvkereskedésében. Pórray-utca. Telefon 902 4421

Jármos ökrök,
csikók, tehének, szil- és körte szerszámok eladó néhai Josth Gyula gazdaságában, Toronyán. 7967

Szép magus
vaskályha eladó. Kossuth-utca 11. 8001

Használt ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Ingatlan.

Telek eladó
esetleg házzal együtt, Ferenc Ferdinánd-utca 7. szám alatt, ugyanott lehet értekezni. 8008

Jutányos eladó
Szilágyi Dezső-u. 35. sz. telek. Bővebbet 31. sz. alatt, Béga. 8015

Olcsó ház.
Egy emeletes nagy bérház a belvárosban, olcsón eladó. Tudászkodni lehet Biencr József üzletében, Flórián-u. 11. 8013

Éindó ház.
Gizella-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 8140

Purgly Lajosné-u. 93. sz.
jókarban lévő ház, haláleset miatt, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 7988

Különbö.

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u., Barna Béla hirdetői és hirdetői irodájában Zrínyi-u. és a Kossuth-utca papírüzletben.

Gyógyászat.

Hehs Vasas orvostudomány.
Süverén szer vérszegénység, sápkór, szédules, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbetegségek, láz, általános gyengeség ellen. Paratitan vértisztító és vérjavító. Biztos óvszer malarikus fertőzések és minden infektívából eredő meg-betegedés ellen egy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 5.- kor. Hehs gyógyszerár. Földes gyógyszerár. 12

Az angol
fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Az Anus
aranyér-kupokát mindenben pótolják a Haemorrhoid-kupok, azonos összetételűk folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Méh és viasketogés
elleni fehér kenőcs kapható egyedül Ferenc-téri Vajdits-gyógyászatban. Kis tegely 2 korona, nagy tegely 3 korona 50 fillér. 8171

HIRDETMÉNY.

A békéscsabai cs. és kir. állandó lókorházban az 1917. november 24-re kitűzött kárverés nem lesz megtartva.
8014 PARANCSNOKSÁG.

26076—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 19853—1917. sz. alatt kelt s az ajtóveretek kcsérésének vezetésére felállított „Kilincshivatal”-ról szóló rendeletet a következőkben teszem közzé:

Az 1917. évi február hó 23-ról 3793—eln. 20. k. 1917. szám alatt kiadott rendeletet hadicélokra igénybevett ajtóveretek kcsérésének vezetésére és ezzel kapcsolatos egyéb ügyek ellátására külön hivatal állítatik fel.

A hivatal címe: A m. kir. honvédelmi miniszterium kilincshivatala, röviden: Kilincshivatal.

A hivatal az 1915. évi 4611—eln. 20. b. 1915. számú honvédelmi miniszteri rendelettel felállított Központi fémrekbiztos bizottság elnörsége alatt működik, amely az ügykörére nézve a belügyminiszter képviselőjével és a hivatal elnökével egészítették ki.

A hivatal ügykörébe tartozik: 1. Pótkeretek gyártásával összefüggő műszaki kérdések, az anyag beszerzésére, gép és munkaerő beszerzésére vonatkozó ügyek tárgyalása. 2. Szállítási szerződések megkötése. 3. A pótkeretek átvétele, raktározása és elszállítása. 4. A veretek le- és felszerelésének ellenőrzésével összefüggő ügyek és az ehhez szükséges adatgyűjtés. 5. A leszerelt vereteknek a Magyar szent korona országainak fémközpontja r. t.-nak való átadása. 6. A pótkeretekért és a szerelésért járó kereseti összegek utalványozása és a birtokosok által leszerelt veretek térítésének utalványozása.

A hivatal elnöke a jelen rendelet 4. pontjában említett hatáskörében a városi és községi hatóságokhoz közvetlenül intézhet rendeleteket.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya terjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Arad, 1917. október hó 19.

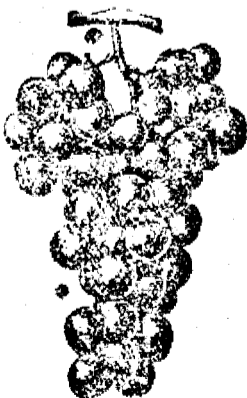
Green, főkapitány.

Értesítés!

Bartháné kozmetikai intézetét Batthyány-utca 10-ből, Szabadság-tér 21. alá helyezte át.

Szépségápolás. Arcrác, májolt, lenese, hajszál eltávolítás. Villanyvibráló, kézi masszázs, hajfestés. Dr. Jutassy-féle szerekkel való működés és szétválás. 7997

Használt ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.



Szőlő- oltványokat

Amerikai szima és gyökerekes vesezőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva, szállít legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány telep. Tulajdonos: 8445

CASPARI FRIGYES,

Medgyes (Nagyküküllő megye.)
Tessék képes árjegyzőket kérni

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált

finomabb arany gramját K. 11.—ig

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált

28 karátos arany gramját K. 8.—ig

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált

14 karátos arany gramját K. 7.—ig

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

állandó vételi ócska beszerzésből.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

Karácsonyi és ujjevi

jándékokat 10/24-ig lehet vásárolni.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

ARAD, József főherceg-ut 12.
sz. Lutheránus templom mellett.

26998—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak a gubacsért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kelt 3967—1917. M. E. sz. rendeletét a következőkben teszem közzé:

A gubacsért az 1,353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelethez csatolt jegyzék C) pontja szerint követelhető legmagasabb árak helyébe az 1917. évi október hó 22. napjától kezdve az alább megszábotott legmagasabb árak léteznek:

A magyar szent korona országainak területéről származó áru (kivéve Modrus, Rieka és Likakrbava megyéket) 100 kg.-ként I. rendű 70 kor., II. r. 56 kor., III. r. 42 kor. Modrus, Rieka és Likakrbava megyékből, valamint külföldről származó áru 100 kg.-ként I. r. 60 kor., II. r. 47 kor., III. r. 38 kor. na.

Azért a gubacsért, amelyet az eladó a jelen rendelet életbeléptetése előtt kötött szerződés alapján a vevőnek a gubacs forgalomban hozatala tárgyában 1,353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet és a jelen rendelettel megszabott legmagasabb árak hatályosságának ideje alatt szállít, az eladó a jelen rendelettel megszábotott legmagasabb árak korlátai között a szerződésben kötött ár helyett a jelen rendelettel törént áremelés arányának megfelelő magasabb árt követelhet.

A jelen rendelet az 1535—1917. M. E. számú rendeletet egyébként nem érinti.

Arad, 1917. november hó 9.

Green, főkapitány.